

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Račun o zvestem delu

V časih največje duhovne krize, kar jih pozna krščansko človeštvo od XVI. stoletja dalje, potrebuje narod bolj nego česar koli drugega opore, da se obrani in utrdi njegova moralna kultura. Kar se slovenskega naroda tiče, skrbi za njegovo moralno izomiko poleg Cerkve, ki vodi naše religiozno življenje, predvsem Prosvetna zveza, ki ima danes svoj občni zbor, pregled svojega bogatega dela na vseh poljih. Spominjati se ob tej priliki Prosvetne zveze pomeni toliko, ko izpolniti najsvetejšo dolžnost hvalečnosti napram najvažnejšemu organu slovenskega kulturnega telesa.

Moralna omika, to je glavni kapital, s katerim slovensko ljudstvo razpolaga. Tako majhnega rodu kakor je naš, ki povrhlega prebiva na koščku zemlje, ki je na poti iz severa na jug najbolj izpostavljen vsem pritiskom, navalom in spopadom, bi bile zgodovinske vihrje že davno odpihnile z zemlje, ako ne bi bil razpolagal z ogromno moralno silo. To pa je črpal iz krščanske vere in naravnega poštenja svoje duše. Zaradi tega je preostal robovanje pod nemškimi narodom, ki ni bil samo številčno neprimerno močnejši, ampak razpolaga tudi z bogatejšo civilizacijo, se je ubranil muslimanov in svoje rodne posebnosti ni samo ohranil proti vsem drugim tujim vplivom, ampak se je razvil do pravega kulturnega naroda, ki živi svoje lastno življenje. Vse to se je Slovincem posrečilo, ne da bi posegali po meču ali pa razpolagali z obilnimi gnetnimi dobrinami; očevali so se in se povzdignili le po intenzivni moralni kulturi, ki jo je rod gojil ob domačem ognjišču, sredi težkega dela in trpljenja, v največjih skušnjah izpostavljen neprestanemu vdiranju tujih elementov v svoj organizem. Trdno v veri vsidrana in globoka moralna izomika je Slovincem pomagala, da so se opolnili po vsem dobrem, slabo pa odklanjali in izločali. Mirno smemo svoj narod postaviti v prvo vrsto onih, ki se smejo ponasati, da so zgolj po svojih duhovnih silah, zgolj po neomajni veri v najvišjo Pravdo in po svojih moralnih kvalitetah vzdržali vsak naval od zunaj in niso pustili izpremeniti svoje narodne duše. Poštenju, pridnosti in naravno plemeniti preprostosti, ki se ne da slepiti po sijaju zgolj vnanje izobraženosti in spretnosti ter jakozvanega napredku, ampak ceni samo kulturo srca, se imamo zahvaliti, da smo še tu in da hočemo ostati, kar smo.

Ko ni bilo še modernih organizacij, je naš rod to svojo kulturo ohranjal in gojil spontano po naravnih organizmičnih družinah in cerkve ter po zgodovinski tradiciji. Ko pa je začel duh modernega kapitalizma in liberalizma razkrajati te naravne ednice naroda in njihov vpliv izpodkopavati, je rajni oče Krek postavil organizacijo nasprotnih sil nasproti organizaciji krščanskega ljudstva in sicer z gospodarsko obnemem tudi izobraževalno, takozvano »Krščansko-socialno zvezo«, iz katere se je razvila po vojni »Prosvetna«. Danes, ko se zopet zberejo naši krščanski prosvetni delavci iz vseh krajev in koncev slovenske domovine, in to v kulturno in socialno zelo razburkanem času, moremo z velikim priznanjem ugotoviti, da »Prosvetna zveza« zvesto koraka po poti, po kateri je usmeril slovensko ljudstvo naš največji sodobni genij.

Naši »Prosvetci« je cilj prava, polna kultura, ne gola razumarska izobrazba našega naroda. Velika, mnogostranska, teoretična in praktična izobrazba uma pomeni vrednoto le, če je združena z izobrazbo značaja in kulturo celotne duševnosti. Znanja in praktične izurjenosti nam ne manjka, imamo strokovnjakov na vseh poljih in celo opasno nadproizvodnjo teko resnične kakor navidezne inteligence; kar danes bolj kot kdaj potrebujemo, so lepi in trdni značaji, čeli in neustrašeni moške, ki ostanejo zvesti načelom svojega rodu v vseh okoliščinah, poštenjaki in nesebični delavci za materialno blagostanje in za duhovno kulturo naroda, pa za državo in za bratsko vzajemnost med Jugoslovani. Take može in žene skuša naša »Prosveta« vzgajati in k temu je usmerjeno vse njeno delo. Rabimo poglobljenja domovinske kulture: da se bo vsak naš človek zavedal, da pripada svoji zemlji in svojemu rodu, da mora iz njega rasti in njegovo kulturo obogatovati, vanj čedalje bolj poganjati vse korenine svojega bivanja, da ne usahne. Gojiti moramo smisel za lastno zgodovino, za to, kar je rod na svoji zemlji iz svojih umskih in moralnih sil pa s pridnostjo svojih rok lepega in trajnega zase in za človeštvo ustvaril. Svojo zgodovino moramo poznati, jo spoštovati in se iz nje navduševati, ne pa same sebe podedevati in zametati. Utrjevati moramo moralno in versko kulturo naroda, da bo odkriti pobožen, dejavno usmiljen in krščanski, da bodo vsi naši delovni stanovi zaradi svoje zvezanosti v en narod ohranili medsebojno vzajemnost in da se ne bomo dali zavesti v one nemoralne pregrehe, ki danes trujejo druge velike narode in jih polagoma tirajo v siguren propad. Do zadnjega vlaklenca z globoko domovinsko kulturo, krščanskim idealizmom in zdravimi načeli naravne in zdrave morale prepojen narod bo prestal vse viharje usode, ko bodo silnejši, bogatejši in civiliziranerji narodi iz povesnice izginili. Zgodovina nam hrani veliko zgledov, da so se po številu neznatni, pa nacionalno zavedni, v trdni verski in moralni tradiciji koreniti narodi, čeprav nimajo nobenih sredstev fizične sile, ohranili do danes v vsej svoji samobitnosti in da niso okoreneli, ampak kulturno preve isto bogato in plodovito življenje kakor pred več tisoč leti, ko prvič o njih beremo v kulturni zgodovini.

Naša slovenska »Prosvetna zveza« bo danes, ko bo polagala račun o svojem delu, lahko mirno čakala sode, ki se ne bo mogla glasiti drugače kakor priznalo. Našemu narodu je najboljša učiteljica; učiteljica njegovega duha. Ne uči ga ničesar tujega, ne predava mu izvika in mu ničesar ne narekuje, ampak le razvija do polnega razcveta to,

Brüning pojde po srednji poti

Diktatura desnice izključena — Socialisti pred težko izbero

Demisija vlade

Berlin, 7. okt. tg. Nemški državni kabinet je danes dopoldne sklenil soglasno demisijo vsega kabineta, katero je državni kancelar dr. Brüning takoj predložil predsedniku republike Hindenburgu.

Berlin, 7. okt. d. Ze pred dobrim mesecem se je v Zenevi po Curtiusovi izjavi, da se odpove carinski zvezi, razširil glas, da je nemški zunanji minister podal ostavko. Ostal je na svojem mestu le zato, da je lahko še nadalje predstavljal Nemčijo na zasedanju Zveze narodov in da bi inozemstvo ne videlo v ostavki napovedi zunanjepolitične krize. Proti smernicam Curtiusove zunanje politike je tedaj nastopil g. Dingeldey, načelnik ljudske stranke, h kateri pripada dr. Curtius. Proti temu so že itak bili nemški nacionalci in hitlerjevci, ki smatrajo stremljenje za zblizanje s Francijo za narodno izdajstvo, in celo centrum je po svojem glasilu »Germania« dezavuiral ministra Curtiusa. Po svojem povratku iz Zeneve je dr. Curtius zaprosil predsednika republike, da ga odpusti. Čeprav je bila Curtiusova zunanja politika mnogo bolj nacionalna kakor Stresemannova, se je zdel nemški desnici in tudi centrumu napram Franciji preveč popustljiva.

Dr. Brüning bo porabil Curtiusovo ostavko v to, da izvede temeljito preosnovo vsega kabineta. Mesti pravosodnega in gospodarskega ministrstva sta že delj časa izpraznjeni. Preosnova vlade je silno težavna. Dočim je Curtiusova ostavka samo povod sedanje krize, leži njen vrok v nemški finančni in gospodarski krizi. Ta je namreč izzvala najnovejšo Brüningovo zasilno odredbo za izvedbo takozvanega zimskega programa.

Brüningova vlada je vlada sredine, to je srednjih strank, iz katere so izključeni na eni strani ekstremni desničarji, to je Hugenbergovi nacionalci in hitlerjevci, ter levicariji, to je socialni demokrati in seveda komunisti. Vlada se ima zahvaliti za svoje življenje strpnosti socialnih demokratov, ki so glasovali tudi za predloge, kateri so bili proti njihovem programu in so delavstvu nalagali težke davke. Glasovali so za Brüninga samo iz strahu, da bi se hitlerjevci po padcu Brüningove vlade ne polastili državnega krmila. Odcepitev desetih poslancev od socialistične stranke, ki so nekateri ustanovili samostojno socialistično delavsko stranko, drugi pa prešli h komunistom, je pokazala, da bi dosedanja taktika bila lahko usodopolna za stranko. Vodstvo socialistične stranke mora računati z razpoloženjem svojih pristašev in je, kakor piše »Vorwärts«, še vedno pripravljeno podpirati vlado, toda pod pogojem, da se ne uda pritisku desnice, to je posebno, da ne ugodijo zahtevam nemškega velekapitala po razveljavljenju skupnih de-

lovskih pogodb in znižanju prispevkov za socialno zavarovanje.

Ze na zborovanju Hugenbergove stranke v Stettinu je načelnik Oberlohren po Hugenbergovem naročilu izjavil, da so nemški nacionalci pripravljene, prevzeti odgovornost, to se pravi vlado, tudi pet minut po dvanajsti uri. Tedaj je »Germania«, glasilo centruma, odločno nastopila proti Hugenbergu in zavrnila Hugenbergovo ponudbo za sodelovanje na vladi. Na istem stališču stoji centrum tudi sedaj. Preosnova vlade, kakor si jo želijo nacionalisti in hitlerjevci, bi pomenila začetek dikta-

ture po fašističnem vzorcu, to se pravi začetek prave katastrofe za nemški narod. Prav sedaj so v teku pogajanja med Francijo in Nemčijo za gospodarsko sodelovanje, ki naj bi prineslo Nemčiji potrebne kredite, in gotovo je, da bi diktatura uničila še tisto malo zaupanja, ki ga ima inozemski kapital v stalnost notranjepolitičnih razmer v Nemčiji. Zato je izključeno, da bi Brüning privolil v sodelovanje z nacionalisti in hitlerjevci, od katerih ga loči tudi idejni program socialne krščanske stranke.

Brüningu poverjena sestava nove vlade

Berlin, 7. okt. tg. Hindenburg je poveril sestavo novega kabineta dr. Brüningu z omejitvijo, da se strankarsko ne sme vezati. Računajo s tem, da bo dr. Brüning še nočjo lahko predložil novo ministrsko listo, vsaj pa v 24 urah. Za najvažnejša mesta je določil začasno predvsem sebe za zunanje ministrstvo, generalnega ravnatelja I. G. Farben dr. Schmidta za prometno ministrstvo, prof. Warabolda za gospodarsko ministrstvo in državnega podtajnika dr. Joela za pravosodno ministrstvo. Če se dr. Wirth ne vrne v notranje ministrstvo, kar še ni odločeno, bo prevzel notranje ministrstvo bivši brambni minister dr. Gessler. Na svoji zadnji seji je kabinet ponovno soglasno odobril taktiko dr. Curtiusa, naka je dr. Brüning pojasnil vzroke celokupne demisije. Po njegovih navajanjih je preosnova kabineta samo obramba proti agitaciji desnih radikalov.

Berlin, 7. okt. tg. Državni kancelar dr. Brüning nadaljuje pogovore z osebnostmi, ki naj kot novi ministri vstopijo v novi kabinet. Kabinet bo sestavljen najprej jutri. V nemških političnih krogih se zelo mnogo govori o tem, da je povzročil preosnovo nemškega kabineta sam predsednik republike Hindenburg, in da je bilo več demisij članov dosedanjega kabineta podanih na željo Hindenburga. Naglašajo se, da je imel Hindenburg že pred daljšim časom razgovore z osebami iz tabora desnice, ki so odločni nasprotniki dr. Brüninga. Iz okolice državnega kancelarja se poudarja s posebnim poudarkom, da dr. Brüning ne misli na to, da bi s preosnovo kabineta šel na roko desničarskim strankam, temveč da bo ravno nasprotno hotel prehiteti napad desničarskih radikalov. Očividno je, da se hoče nemška ljudska stranka približati desnim radikalnim strankam, ker se noče udeležiti volitev.

Nove hude nemške zasilne odredbe

Berlin, 7. okt. tg. Kabinet je zadnji dan svojega poslovanja še izdal novo zasilno naredbo, ki vsebuje zopet celo vrsto važnih odredb. Finančni minister Dietrich je danes zastopnikom listov pojasnil vsebino zasilne naredbe in dokazoval, da so posamezne določbe potrebne radi razvoja državnih financ. Od vseh prihrankov v znesku 1200 milijonov mark, ki jih dobi Nemčija na podlagi reparacijskega moratorija, pride državi v dobro samo 700 milijonov mark, in sicer zato, ker nemške države železnice ne morejo posoditi državi 500 milijonov, kakor so obljubile. Ostanek teh prihrankov v znesku 700 milijonov mark pa zopet ne pride v korist državi, ker so se meseca septembra znižali dohodki pri davkih in carinah. Še neugodnejši pa

je položaj v posameznih občinah. Zasilna naredba urejuje na novo tudi zavarovanje proti brezposelnosti, in sicer na ta način, da bo zavarovanje od sedaj trajalo namesto 26 tednov samo 20 tednov. Potem pa bodo brezposelni dobivali podpore pri takozvanem skrbstvu v krizi, katerega prispevki pa bodo seveda znatno nižji. Razen tega se bo zavarovanje proti brezposelnosti v bodoče vršilo tudi točko, da se namesto denarja daje podpora v blagu, in sicer največ do tretjine vse podpore, dočim se morata dve tretjini izplačati v gotovini. Zasilna odredba predvideva tudi določbe glede privatnih pogodb, ki se lahko spremenijo, posebno kar se tiče plač, katere presegajo 15.000 mark.

Ostre protivladne izjave voditelja romunske liberalne stranke

Bukarešt, 7. okt. I. Bivši zunanji minister in sedanjí vodja liberalne stranke Duca se je vrnil iz inozemstva ter po poročilih »Cuventula« podal nekaj načelnih izjav glede bodočega zadržanja svoje stranke. Liberalna stranka je vedno bila, tako je izjavil v Alba Juliji, posrednik romunske državne stranke. V začetku volitev se je udeležila vladne liste, a storila je ta korak edinole na željo kralja Karla. Ko so bile volitve končane, je smatrala, da je njena obveznost napram vladi prenehala. Zato je takoj prekinila vsake zveze s profesorjem Jorgo. Liberalna stranka noče imeti ničesar opraviti s sedanjo vlado, ki bo moralna izidnihni sramotne smrti, ker jo je zapustil sleherni pošteno čuteči romunski državljan. Da bi se mogla držati vsaj še nekaj časa, je vlada našla sedaj novo strašilo o takozvani transilvanski avtonomiji. Vladni krogi trdijo, da je

zelo močna in da se jo mora preganjati. K temu pripominja Duca, da je to grda iznajdba vlade, ki bi rada obrnila pozornost javnega mnenja drugam in porabila za to kakšna zavrtna sredstva, da podtakne velikemu delu Velike Romunije protivladne namene in nepatriotska čustva. Vlada se ne sme istovetiti z romunskim narodom ali z romunsko državo.

Transilvanija je sovražna sedanji vladi, to je res, a zvesta je veliki in lepi domovini.

V svojem nadaljnjem govoru je Duca obrazložil časnikiarjem, kaj vse bo liberalna vlada, kadar pride na krmilo, storila za narod, posebno na gospodarskem polju, kjer bo znižala davke in takoj našla sredstva, da po ugodnih cenah proda romunsko žito.

Štiriurna demisija g. Zamore

Madrid, 7. okt. tg. Ministrski predsednik Zamora je uvedel nov način porabe radio-postaje s tem, da je preteklo noč po radiu objavil svoj sklep, da odstopi. Obenem je policija zasedla okolico poslopja kongresa, kar je povzročilo vznemirjenje, ker bi bil odstop Zamore v sedanjem trenutku združen vsakakor z velikimi posledicami. Vzrok za ta nastop Zamore je bila nočna debata v ustavnem odboru glede ustavnega načrta, ki predvideva za pozneje postopno razveljavljanje privatne lastnine. Zamora se je izjavil proti temu členu, češ, da brez potrebe vznemirja narod. Neki poslanec je potem očital Zamori, da nikakor ne gre, da bi Zamora govoril kot poslanec in s svojo avtoriteto kot ministrski predsednik pri tem vplival na potek debate. Odbor je s tem mnenjem soglašal, naka je Zamora sklenil, odstopiti. Nato je tudi ustavni odbor sklenil, da ustavi svoje delo, radi česar je nastal nujen položaj.

kar dobrega in vrednega v naši ljudski duši počiva. Naša krščanska prosvetna organizacija le dopolnjuje, kar vsakega slovenskega sina mati v preprostosti svojega srca uči: da naj zvesto ljubi Boga in vse, kar nas k Bogu vodi, narod, domovino, pošteno in zdravo življenje. Da naj se ne da premakniti od idealnih temeljev slovenskega bitja. Da naj ostane zvest čednosti, ki so odnekaj slovenstvo dičile, da naj bo mož!

tako da je bil Zamora popustljivejši. Sledila je potem debata do 4 zjutraj. Niso pa prišli do nobenega zaključka. Smatra se za gotovo, da se bo našla konciliantnejša oblika za ta ustavni člen, ki tudi v bodoče ne bo več ogrožala privatne lastnine v Španiji.

Kupovanje državnih papirjev na obroke

Belgrad, 7. okt. I. Poštna hranilnica hoče olajšati uradnikom, častnikom, duhovnikom in vpokojencem nakupovanje državnih papirjev. V to svrhu je odredila poseben način nakupovanja državnih papirjev na obroke. Vsak reflektant naj prijavi svoj pristop potom svojih pristojnih nadoblasti pri Poštni hranilnici, katere jim bo dovolila nakup državnih papirjev pod sledečimi pogoji: Reflektant plača takoj desetino zneska, ostalo pa odplačuje tekom enega leta, in sicer z obrestno mero 8 odstot. Prvi kupon državnih papirjev se bo izplačeval v Poštni hranilnici in se bo zapisal v dobro na račun še obstoječega dolga.

Dunajska vremenska napoved. Zapadni zrak bo prodril še bolj na vzhod. Hitro se bo pooblačilo. V mnogih krajih je pričakovati lahkih padavin. Zjutraj bo topleje. Podnevi pa bo hladneje kakor zadnje dni.

Tudi Francija pojde na volitve?

Pariz, 7. oktobra tg. Radikalni poslanec Montigny je napovedal, da bo takoj potem, ko se zopet sestane poslanska zbornica, predlagal, da se zbornica takoj razpusti in da se nove volitve namesto v maju 1932 vršijo že letos meseca decembra, da zbornica, ki se ima itak že posloviti, ne bo marala državnih proračun obravnavati takorekoč sredi volivnega boja. Iz enakih razlogov so pristale na to tudi nekatere druge stranke in celo člani vlade.

Pred rekonstrukcijo bolg. vlade

Belgrad, 7. okt. I. Iz Solije so danes prišle še nepotrjene vesti, da se pripravlja v Bolgariji ministrska kriza. Tako je spor med Bolgarijo in Grčijo dosegel svoj vrhunec. Nadalje se govori, da Malinov ne odobrava agitacije komunistov, ki se je poslednje tedne razpasla po vsej državi. Na njegovo mesto bi imel priti dosedanjí notranji minister Kušanov. Notranje ministrstvo bi v tem slučaju imel prevzeti finančni minister Cirginov, katerega bo zamenjal predsednik sobranja Stefanov. Te vesti še niso potrjene, zato so podane z vsemi rezervami, pač pa se pristavlja, da daje dovolj jasno sliko o političnem položaju Bolgarije.

Likvidnost švicarskih denarnih zavodov

Zeneva, 7. okt. AA. Švicarska telegrafska agencija objavlja stanje centralne emisijske banke dne 30. septembra 1931, iz katerega se razvidi prebitek 335 milijonov frankov v zlatu. Zlato pokriva bankovce, ki so v obtoku, znaša 110%, kar dokazuje stabilnost zlatega standarda v Švici, ki je trdnjša kakor kdaj prej. Po drugi strani se iz te bilance centralne federalne banke vidi, da private švicarske banke vključijo potrebam, ki se stalno pojavljajo ob koncu tromesečja, ne samo niso občutile potrebe, da bi se obrnile na emisijsko banko, nego imajo celo pri emisijski banki na tekočem računu okoli 700 milijonov frankov. Likvidnost švicarskih denarnih zavodov torej stalno raste.

Balbo obiše Belgrad

Belgrad, 7. okt. AA. Italijansko poslaništvo nas naproša, da objavimo to-le:

Italijanski minister za letalstvo Italo Balbo dospe z letalom jutri s. t. m. med 13. in 14. uro na belgrajsko letališče. G. Balbo ostane v Belgradu do pojutrnjem.

Nemec

o nemški državni vzgoji

Ne more nam biti vseeno, kaj se dogaja okrog nas, niti ne, kakšne oblike dobivajo ti procesi doajanja, ki so danes v bistvu skupni vsemu civiliziranemu svetu, drugod, zlasti v naši bližini, katero je naša kulturna rast bila vedno tesno vezana.

Veliki problem, ki ga imamo danes v mislih, je sodobna mladina, ki bo jutri ali pojutrišnjem zavzela ali bi vsaj morala zavzeti mesta, ki jih danes še drže njeni predniki. Nesporo in nezakritno dejstvo pa je, da se je najbolj, umsko najbolj izostreni del mladine, ki bi moral v bodoče voditi usode narodov, temu svojem naravnemu zvanju in volji do njega silno odtujil. Nihče si ne more tega taliti kakor si tudi nihče ne bo mogel biti dolgo v nejaanem, kdo je tega usodnega odtujenja kriv.

Nemčija, ki jo po pravici lahko smatramo za gorišče, v katerem so se vedno najsilneje in najostreje sekale, previjale in uničevale silnice vseh močnih duhovnih gibanj in protigibanj od reformacije pa prav do najzadnjih mladinskih in socialnih pokretov, je prva začela zavzemati stališče tudi do tega perečega in kričečega problema. V tej zvezi se nam zdi zanimivo in skoraj potrebno navesti odlomke iz članka, ki ga je za ugledni nemški literarno-kulturni tednik »Die literarische Welt« napisal njen izdajatelj, znani publicist in kulturni delavec Willy Haas.

»Državo kot vzgojiteljico lahko zares občuduje vsakdo, kdor že leta prebiva v kakem manjšem mestu v bližini velikih industrijskih podjetij kakor jaz. Dneve in leta se potikajo in lazijo vso povsod mladi fantje in dekleta, okrog postaje, po glavnih cestah, cele dneve in noči. To je večer delavnik, večna promenada. Že davno je, kar so iz šole ali iz uka. A še danes ne, ali pa že davno več ne vedo, kaj se pravi delati. In najbrž tudi še dolgo ne bodo izvedeli. Kaj bo le neki iz teh ljudi, ki se niso naučili v šoli prav nič drugega kot le mariti? To je država kot vzgojiteljica! Ti mladi ljudje so ali naci (nacionalni socialisti) ali komunisti ali karkoli. Jim je tudi popolnoma vseeno. Saj ne vedo, ne kaj je nacionalni socializem, ne kaj je komunizem. Radi bi kaj delali. Karkoli. Imajo mislice in jih hočejo uporabljati. Bistvo mladosti je vendar sila na to, da se udeležujejo. Država pa jih pušča, da se potikajo okrog. Ves dan. Leta in leta. Država ne zahteva od te mlade krvi nič drugega, kot da se sprehajajo, da se potikajo okrog in da se navdušujejo zanje pri vojaških paradah. To je nemška država kot vzgojiteljica! Kaj so ti mladi ljudje od države videli, kaj so od nje doživeli? Inflacijo. Njih stariši so po nedolžnem izgubili zadnji prihodek pšenice. Kaj se? Delovno krizo. Njih stariši, močni ljudje v najlepši starosti, ne morejo več delati, živeti morajo od milosti. Dvakrat so postali berači: materialno in moralno. To so ti ljudje doživeli od države. To je njihovo doživljanje države! Kaj neki mislijo ti ljudje o državi — če sploh še premišlujejo o tem? O tem molčijo. Niti besede proti našim sicer nepreskrnostnim ministrom in predsednikom državnih bank. Živimo v časih prepovedi in najbrezobzirnejega zatiranja vseh izrazov svobodnega mnenja. A mladina vse to vendar vidi. In po mojih ter na mojih se vzgajajo mladeniči v moše. Ob mojih postajajo sami moše. Mož v očeh mladostnikov: to naj bo vendar podoba širnogledne resnice, pravočasne čeprav trde skrbi, izkušenosti in smotrnosti. Ali morejo danes mladi ljudje spričo sedanjih najnovejših političnih, narodnostnih in socialnih katastrof ter krivic, ki so jih naši državniški in državni voditelji zakrivali, še ustvariti in ohranjati v sebi to svetlo podobo o možu, o značaju? In kako naj drugače sami vzrasajo v moše? Nočemo govoriti o vzrokih. Vzroki niso danes problem problemov. Tudi ne oblika države, tudi ne volilni glasovi ali karkoli, temveč vprašanje: ali je v resnici moralo spet tako priti? Ali je bilo treba nuditi mladini spet tak vzgled in tako podobo? Ali ni bilo tega dovolj v inflaciji in v strankarskih bojih toliko in tolikokrat izrabljanih in zlorabljenih prav od tistih voditeljev, ki bi morali biti vzorniki? Ali se tako oblikujejo, ali se tako utrjujejo značaji? Kaj bi dejali o družinskem očetu, ki bi dajal take vzglede svojim otrokom? Nobeno ljudstvo sveta ni položilo v pojem države tako visokih etičnih in pedagoških vrednot kakor nemško. Nobeno ljudstvo na svetu ni tako z vso dušo verovalo v državo kot vzgojiteljico kot nemško. Nobeno ljudstvo ni dalo takih svečnikov etične države kot nemško. Fichte, Wilhelm Humboldt, Hegel, ki so se ob njih mislih in idejah redili in živeli ter še žive vsi mali in veliki diktatorji sveta.

Kako izpolnjuje država to svojo avto nalogo? Ali vidi, ali sluti to svojo zvišeno podobo zrcaljeno v očeh mladine? Ali računa država z mladino — to je trenutno važnejše kot vzdrževanje zavoženih financ, reševanje kapitala in stanje deviznih kurzov. Z mladino državne oblike stoji in padajo, mladina je bila vedno prva straža vseh revolucij. To je zgodovinski imperativ, ki je usodno zvezan z njo. Danes akademska mladina o državi sploh več ne govori. Sanja o bogve-kakih ljudskih občestvih, si snuje v mislih idealne »tretje« države. Na zemlji ni zanje ničesar več: — ničesar več, česar bi se lahko oprijemala. Nekateri, ki berejo inozemske časnike, se sramujejo. Sram jih je, ker svet danes z nami ravna kot s hazarderji, kot z lahkomišelniki, ki se na robu prepada igrajo z ognjem. Saj mi vendar nismo tak! Saj naše ljudstvo ni tako! Ali ni to delavno, resno, skromno ljudstvo, zdaj in od nekdaj? To je država kot vzgojiteljica mladine!

Ne recite, da taka moralna in pedagoška razglabljanja v teh trenutkih niso aktualna in umestna. Vedno so aktualna, ker so vedno odločilna. Odločujejo bodočnost države. Kako kratak je vendar spomin ljudi! Na čem je propadla Avstrija? Na tem, da se je odrekla notranjemu moralnemu kreditu in a tem svojim mladim ljudem. Zaradi politike klobasarjenja, improvizacij v zadnjih minutah, zaradi nemoralnega gospodarstva življenja iz roke v usta zaradi prelakotnega pojmovanja zvečelne in vere, zaradi garantiranih meščanskih osnovnih predprav, zaradi duha, ki ga je porajala občutje kroničnega izjemnega etanja v državi. Ali naj gre tudi Nemčija in z njo vse veliko ozemlje nekdanjega evetega rimkega cesarstva nemške

Program pariškega in washingtonskega sestanka

Pariz, 7. okt. tg. Videti je, da bo obisk doktorja Brüninga in morebitni novi ameriški korak v vprašanju reparacij in vojnih dolgov sprožil novo mednarodno debato in splošno sanacijsko akcijo. Finančni minister Flandin je včeraj sprejel svojega belgijskega tovariša Houtarda in švedskega bankirja Wallenbergga. Danes se začne konferenca z lordom Readingom, o katere mše čuje, da namerava lord Readingom, o katerem se čuje, da namerava sprožiti:

1. vprašanje angleškega funta;
2. nova razdelitev zlata in dovolitev novih stabilizacijskih kreditov;
3. vprašanje reparacij in vojnih dolgov;
4. vprašanje carinskih tarif in
5. razorožitev.

»Matine« piše, da je Anglija pripravljena, da se skljuje nova mednarodna konferenca, da se rešijo ti problemi, posebno pa glede nove razdelitve zlata in nove ureditve dolgov in reparacij.

Radio agencije javljajo, da bo Hoover že tekotem prihodnjih 24 ur predlagal podaljšanje moratorija z naslednjimi pogoji:

1. sporazum med Francijo in Nemčijo;
2. francoska pomoč Nemčiji;
3. Nemčija se mora odreči vsakršni revizijski kampanji za vzhodne meje;
4. Nemčija se odreče novim oklopnim križarkam;
5. Nemčija prepove vse bojevitve manifestacije v Nemčiji;
6. Nemčija mora dati jamstva, da se njej dovoljeni krediti ne bodo zlorabljali za oboroževanje;
7. skleniti se mora splošno premirje za oboroževanje in
8. vojaški proračuni držav se morajo revidirati.

Angleške stranke gredo ločeno na volitve

Volitve 27. oktobra — Pred velikim dvobojem med konservativci in laburisti — Zmešnjava med liberalci

London, 7. okt. AA. Danes bodo objavili kraljev proglas o razpustu parlamenta in o sklicanju novega. Kraljev govor o odgoditvi parlamenta bodo čitali v lordski zbornici danes popoldne.

Volilni proglas ministrskega predsednika Mac Donalda bodo objavili brez odlašanja. Ker so sklenili, da gredo politične stranke v volilno borbo samostojno, bodo stranke, zastopane v sedanjih vladi, prav tako izdale svoj volilni proglas. Konservativni volilni manifest bo podpisal vodja konservativne stranke Stanley Baldwin, liberalni pa posledovni načelnik liberalne stranke sir Herbert Samuel. Manifesta soglašata v splošnem s političnimi smericami ministrskega predsednika.

Trojne volitve bodo omejene na najmanjšo mero, kar so se stranke dogovorile, da ne bodo postavljale kandidatov v krajih, kjer nimajo upanja na zmago.

Nocoj bo ministrski predsednik Mac Donald imel volilni govor po radiju.

Snoči je voditelj konservativne stranke Baldwin govoril konservativnim poslancem. Obrazložil jim je razmere, v katerih bo volilni boj in poudaril, da konservativna stranka ni žrtvovala v tej volilni borbi svojih načel. Skupščina je izrazila Baldwinu zaupnico brez glasovanja. Predlagal jo je Winston Churchill.

Prav tako je govoril snoči liberalnim poslancem sir Herbert Samuel. Sestanek se je razel brez glasovanja.

Na novo ustanovljena liberalna skupina, ki šteje 21 članov, je izvolila včeraj za predsednika sira Johna Simona. Setavila je organizacijo v podporo liberalnih kandidatov, ki popolnoma soglašajo s stališči ministrskega predsednika.

Včerajšnje poročilo pravi, da je liberalni voditelj Lloyd George še vedno proti volitvam in da je ostro nastopil proti liberalnim ministrom, ki so se obvezali v vprašanju carin.

Češkoslovaška finančna politika

Izdatki za prosveto in socialno oskrbo se ne znižajo

Praga, 7. oktobra. Kakor znano, je pretekli teden češkoslovaška vlada revidirala proračun za leto 1932 in znižala izdatke za 519,8 milijona, to je več kakor za pol milijarde Kč. Celotno se proračun zniža za 3% in bodo znižati izdatki 9,318 milijonov Kč. Predvideva se prebitek 5 milijonov Kč. Postavka obrambnega ministrstva (ministrstvo vojske) se je znižala za 19 milijonov, postavka zunanega ministrstva za 91, gospodarskega za 12, postavka trgovskega ministrstva za 4,3 milijona, postavka ministrstva javnih del za 38, postavka ministrstva za narodno zdravje za 8 milijonov in pri pokojninah bo vlada prihranila 51 milijonov Kč. Največji žrtve je doprineslo finančno ministrstvo, katerega stroški se znižajo za 312 milijonov Kč.

Tukajšnji tisk z zadovoljstvom ugotavlja, da nista prosvetno in socialno ministrstvo nikakor bili prikrajšani, temveč da se je njun proračun celo nekoliko povečal. Tako se je proračun pro-

narodnosti prav zaradi mladine, torej zaradi zgodovinske bodočnosti, po zlu? To se ne sme zgoditi!

S finančnimi akcijami in volitvami se morda zasužura sedanjost. Bodočnost se more zasužurati samo z moralo! Država je za mladino ali kraj najvišjega, nezmotljivega zaupanja, ali pa preneha z njo eksistirati. V državi hoče mladi človek splošno znanje in samozavest. A mlad človek ima oster pogled in je brezobziren v kritiki, kadar bi rad veroval...

Hoover bo predlagal podaljšanje moratorija

Newyork, 7. okt. tg. Člani konference, ki jo je sklical danes Hoover za sanacijo svetovne krize, so mnenja, da se bo Hoover izjavil za podaljšanje moratorija za nedoločen čas, to je za tako dolgo, dokler se ne premaga sedanja depresija. Glavni pogoj je, da na ta predlog pristane Laval. Vendar hoče Hoover popolnoma prepustiti evropskim narodom, da vprašanje moratorija razčistijo sami med seboj. Zato mora iniciativa za ta predlog iziti iz Evrope same, odnosno od Laval, ki bo prišel v Washington.

Pariz, 7. okt. tg. Izjave predsednika Hooverja so na pariški borzi vplivale izredno dobro. Angleški funt je narasel na 100, na efektivni borzi pa so se za francoske banke dvignili kurzi za 20%.

Hoover predlaga ustanovitev finančnega instituta

Washington, 7. okt. AA. Na izredni konferenci visokih funkcionarjev, senatorjev in poslancev je predsednik republike Hoover predlagal ustanovitev finančnega instituta za izredne kredite. Kapitala naj bi imel 500 milijonov dolarjev. Njegova naloga bi bila oskrbovati finančne institute s posojili, ki bi jih v celoti ali pa deloma podpisala državna zakladnica, reeskomptirala pa Federalna rezervna banka. Govorec o obisku francoskega ministrskega predsednika Laval je Hoover izjavil, da bosta razpravljala o problemih, nastalih zaradi novih odredb, ki jih je gospodarska depresija diktirala. Oled meddržavnih dolgov bosta razpravljala v skladu z načeli deklaracije z dne 20. junija.

Industrijski svet v Ameriki?

London, 7. okt. AA. Današnji »Daily Herald« prinaša vest, da namerava predsednik Ameriških združenih držav Hoover sestaviti nacionalno vlado. Prav tako ima Hoover namen ustanoviti industrijski svet, kakršen je bil med vojno, in ki bi bil pod nadzorstvom države.

Laval ne gre v Ameriko?

Pariz, 7. okt. AA. Po vestih »Daily Newchronicle« obstaja možnost, da sploh ne pride do sestanka med Hoover in Lavalom, ker ameriški parlament ni še odobril niti prvega predloga predsednika Hooverja o enoletnem moratoriju. Drugi razlog pa je ta, da se politična situacija v Evropi vsak čas izpreminja.

Reading v Parizu

Pariz, 7. okt. AA. List »Petit Parisien« se bavi z obiskom britskega zunanjega ministra lorda Readinga v Parizu ter pravi, da lord Reading ni prišel v Pariz z namenom, da vodi pogajanja s francoskimi državniki, temveč je bila svrha njegovega potovanja ta, da stopi v stike s francoskimi ministri ter izmenja z njimi nazore o glavnih vprašanjih, ki se tičejo francosko-britskega sodelovanja. Ob tej priliki, pravi list, bo lord Reading obljubil brez dvoma britsko sodelovanje francoski vladi v pogledu izvajanja francoskega ali ameriškega načrta za ublažitev gospodarske in finančne krize na svetu.

Državna lista g. P. Živkovića potrjena

Belgrad, 7. oktobra. AA. Danes 7. oktobra ob 9 so inž. Milan Nelić, predsednik občine mesta Belgrada, Milutin Stanojević, predsednik trgovaške zbornice v Belgradu, Milan Stanojević, predsednik obrtne zbornice v Belgradu, Radolko Gavrilović, trgovec iz Belgrada, Blagoje Antonijević, trgovec iz Belgrada, predložili kasacijskemu sodišču v Belgradu v polrditev kandidature državne liste za volitve narodnih poslancev dne 8. novembra t. l. z nosilcem Petrom R. Živkovićem, predsednikom ministrskega sveta in ministrom notranjih zadev v Belgradu.

Kandidacijska lista se glasi: Kandidiramo: nosila državne liste za volitve narodnih poslancev v narodno skupščino dne 8. novembra 1931. Nosilec državne liste Peter R. Živković, predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev iz Belgrada.

Zastopnika liste za glavni volilni odbor: Pera Djurić trgovec iz Belgrada, Sava Trpković, rentier iz Belgrada. Njuna namestnika: Mihajlo Šonda, industrijec iz Belgrada, Aca Dinić, trgovec iz Belgrada.

Belgrajsko kasacijsko sodišče je to listo potrdilo danes 7. oktobra ob 16.30.

Potrditev srezkih kandidatnih list

Belgrad, 7. okt. AA. Pravosodni minister je v smislu § 97 zakona o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino z dne 10. septembra t. l. izdal tole tolačenje:

1. V primeru, da je v kakem srezu več srezkih sodišč ali če se več srezov spoji v en volilni srez, je za sprejem volilnih aktov v smislu predpisa § 56 in 58 prej omenjenega zakona pristojno eno srezko sodišče oziroma prvostopno sodišče, ki je pristojno za potrditev srezkih kandidacij.

2. Za potrdilo kandidacij srezkih kandidatov v smislu § 21 omenjenega zakona za področje uprave mesta Belgrada je pristojno srezko sodišče za mesto Belgrad v Belgradu kot srezko sodišče v kraju, kjer se nahaja sedež za področje uprave mesta Belgrada.

Sprememba avstrijske ustave

Dunaj, 7. okt. tg. Ustavni odbor je spremenil ustavno določbo, po kateri se bo volitev državnega predsednika letos vršila še na zveznem zboru. Gotovo je, da bo kandidat krščanskih socialcev, dosedanjí predsednik Miklas zopet izvoljen z majhno večino.

Z lastavci na jug

Budimpešta, 7. okt. AA. Prvi madžarski prevoz lastov se je danes izvršil z letališča Mathiasfeld z letalom družbe »Cydna«. Letalo, v katerem je 5000 teh korisnih ptic, je namenjeno v Carigrad. Tam bodo lastovce spustili v zrak.

Zaradi neugodnih atmosferskih razmer in mraza ne samo na Madžarskem, nego tudi na Poljskem, v Rusiji in na otoku Helgolandu, so bile lastovce, ki so letele iz omenjenih krajev, prisiljene svoj polot na jug prekiniti. Iz raznih krajev Madžarske so mnogi prijatelji živali in ptic poslali veliko število napol zmurlih lastov in v Budimpešto, kjer je skrb zanje prevzelo tamkajšnje društvo za varstvo živali.

Letalo družbe »Cydna«, ki je odprémilo lastovce v Carigrad, pilotira madžarski letalec Nivari — isti letalec, ki je pred nekaj dnevi vodil tudi avstrijsko letalo z lastovci v Benetke.

Do smrti povožena žena

Celje, 7. okt. Danes okrog pol 7 se je zgodila v Arslinu, v bližini Celja težka avtomobilska nesreča. Polniški avto je vozil iz Dobruše a primerno hitrostjo proti Celju. Nasproti mu je prihajal dvo-vprežen voz, za katerim je šla 74 letna starica Fendin Barbara iz Vojnika pri Celju, ki je nosila na hrbtni poln koš trske. Ko je sofer oddal preplašeni znak s hupo, da bi opozoril voznika, da se mu izogne, se je ženska za vozom prestrašila in odskočila direk na pod avtomobila, ki ga sofer ni mogel več ustaviti, da bi preprečil nesrečo. Avtomobil je žensko podrl in jo pognil pod sebe. Fendinova je obležala na mestu mriva z razbito črepinjo, a polomljenimi rebri in arto desno nogo.

S trebuhom za kruhom

Usoda idrijskih rudarjev

Ljubljana, 7. oktobra.

Pred časom smo poročali o usodi idrijskih rudarjev, ki so jih fašistovske oblasti prisilile, da so zapustili svoj domski kraj, ker so izgubili delo, ki so jim ga potem odjeli italijanski naseljenci. Slovenci pa so morali pustiti v Idriji svoje družine in vse pravice na pokojnino, ki so si jo s takim trudom dolga leta prigarali. Rudarji so bili v Ljubljani dolgo časa brez zaslužka, končno pa je dobila ena teh skupin zaslužek v rudniku črnega premoga v Ravni reki v južni Srbiji.

Z enim od teh rudarjev smo imeli priliko včeraj govoriti. Opravek ga je namreč privedel v Ljubljano, da preskrbi vse potrebno za preselitev 7 rudarskih družin iz Idrije v Ravno reko. Vprašali smo ga o tem, kako naši rudarji tam doli kaj zaslužijo in mož nam je povedal sledeče:

Otroške duše kupujejo

Sadovi lašističnega centralizma

Reka, oktobra.

Režim si mnogo domišlja o svoji nalogi, vzgojiti »Novega Italijana« drugačnega kakršen je bil dosedanji. V teh devetih letih so iz rokava sipali reforme, toda v praksi je didaktično in vzgojno šola na elabšem. Naravnost gorostasen je centralistični birokratizem v šolskih rečeh. Letos se je v ljudskih šolah začel redni pouk 28. septembra. Zdej bi morali starši nakupiti otrokom šolske knjige... Počasi! Iz Rima je prispela knjigarnam zdaj šele prepoved, prodajati knjige, ki so bile lani veljavne; čakati morajo navodila iz Rima. Tam zdaj tuhajo, katere knjige bi predpisali. En mesec po začetku prednega pouka bodo knjigarnarje dobile navodila, katere knjige naročiti. V decembru bo novi produkt fašistovske genialnosti za lepe lire v rokah

»Zaslužek je še kar zadovoljiv. Zaslužimo po 40 do 50 Din na dan, ali delo pa je tudi težko. Stanovanje imamo brezplačno in še kar dobro. Prosto imamo tudi kurjavo, električno razsvetljavo pa zelo poceni. Manjka pa dobre vode in tudi živila je težje dobiti kot drugje. Idrijskih rudarjev je v Ravni reki 22, je pa še nekaj drugih Slovencev. Premog, ki ga kopljejo, je boljši od trboveljskega. Če bi bil mlad, se ne bi pritoževal, ali vajeni smo dela v idrijskem rudniku in tu zelo trpimo. Dolga leta smo delali v Idriji, nazadnje pa smo morali brez pokojnin na stara leta iz domačega kraja na tuje. V Ravni reki se silno zanimamo, kaj se godi v domovini in želimo beremo vsak dan »Slovenca«, ki ga dobivamo. Težko je nam, ki smo morali s trebuhom za kruhom!«

»mularije«. Taki so blagri šolstva na pragu desetletnice fašistovskega samoderžava.

Reka, oktobra.

Po vsem Primorju se nadaljuje gonja za izključitev slovenščine iz verskega pouka. Fašisti po vaseh nabirajo podpise staršev, češ, da zahtevajo, naj duhovnik njihove otroke tudi v cerkvi uči po laško. Ponekod nalove nekaj podpisov, ker se ljudje boje represalij; večkrat podpise tudi izvajajo manj zavestnim ljudem z napačnimi pretvezami. Duhovniki imajo večinoma zelo težko etališče, ker nimajo od višjih cerkvenih oblasti sigurne podpore in jamstva za neodvisnost v svojih odločitvah. Tako se je v kakem posameznem slučaju že fašistom posrečilo izsiliti, da mora duhovnik z niževini podpisati prodane otroke po laško učiti.

Elektrifikacija Gorenjske

Ljubljana, 7. okt.

Na Črnučah grade veliko transformatorsko postajo, ki bo po velikem daljnovodu zvezana z Velenjem. Ta transformatorska postaja je skoraj že dozidana ter zdaj montirajo v njej že razne aparate. Postaja bo kmalu mogla posredovati električni tok manjšim daljnovodom, ki se bodo iz tega glavnega transformatorja na Črnučah odcepili v razne smeri po vsej Sloveniji.

Najprej bodo velenjsko elektriko dobili na Gorenjskem. Ze več mesecev so na delu monterji po mnogih gorenjskih vaseh v trikotu Ljubljana—

transformator večjega obsega. Ta transformator bo samo za Vodice, dočim se odcepi proti Skarucini stranska proga daljnovoda. Ta proga ima prvi transformator na polju med Bukovico in Sinkovim turnom za ti dve vasi ter tudi za Selo in Utik. Daljnovod gre od tega transformatorja dalje, do Skarucine, kjer stoji na razpotju ceste Skarucina—Vodice in Skarucina—Polje.

Pozneje bo ta transformator posredoval elektriko e dalje in sicer bodo daljnovod speljali čez gozdove in hrib naravnost v Pirnice. Zaradi višine griča, ki stoji kot podaljšek Šmarne gore med Skarucino in Pirnicami, je zgrajen transformator v Skarucini en meter višje, kakor ostali.

Iz Vodice gre električna napeljava do prvega naslednjega transformatorja v Zapogah. Ta transformator stoji tik pod vasio Dobruša in bo dovajal elektriko vsem Repnje, Dobruša in Zapoge. Električna napeljava gre nato iz Zapog dalje do Hraša, kjer stoji vrh klančine med Hrašami in Smlednikom transformator za ti dve vasi in za vas Sv. Valburga. Tudi ta transformator je nekoliko večji od drugih.

Slednji transformator stoji v Mošah med Sv. Valburga in Trbojami; ta transformator bo samo za Moše, ki so precej daleč od drugih naselij. Od tega transformatorja bo šel daljnovod do transformatorja v Trbojah, kateri stoji ob cesti Smlednik—Kranj, tik pod vasio Trboje na obrežju Save. Iz tega transformatorja bodo dobivali elektriko Trbojevci in njih okolica.

Predzadnji transformator te električne proge stoji v Prebačevem (postaja Hrašče) sredi vasi. Posredoval bo električni tok Prebačevcem in Hrašču. Nato zavije električni daljnovod v stran k zadnji postaji Voklo. Tu stoji zadnji transformator za Voglje in Voklo med obema vasi.

Vsi navedeni transformatorji so v delu ter jih izdelujejo: domažske tri mojster Šršen iz Mlake pri Komendi, one v Hrašah, Mošah in Trbojah mojster Kožuh iz Ladje pri Medvodah, ostale pa stavbeno podjetje B. Belčan iz Komende. Vsi transformatorji morajo biti po pogodbi končani do 15. oktobra vsaj v toliko, da potem lahko začno z montažo aparatov v njih. Manjši transformatorji imajo tloris 2.60×2.60, večji pa 3.50×4.20 metrov, višina vseh transformatorjev pa je približno enaka ter dosega 7 metrov do strehe. Vsak transformator je grajen v dveh etažah ter bodo aparature nameščene spodaj in zgoraj. Spodnji del transformatorjev je do višine 2.50 metra nad zemljo iz betona, nato pa sledi zid iz opeke. Vsi transformatorji so grajeni v pristnem, zelo prijaznem domačem gorenjskem slogu ter bodo tako zelo poživljali naše kraje, kjer bodo stali. Vsak manjši transformator stane okrog 15.000 Din, večji pa okrog 21.000 Din.

Brž ko bodo transformatorji izdelani, prično napeljavati omrežje, dočim bo vsa notranja napeljava po navedenih krajih večinoma že narejena. Po vsem tem izvršenem delu bo v teh krajih posvetila nova velenjska elektrika, kar se bo zgodilo vsekakor do Božiča. V načrtu je, naj bi 1. decembra bila končana prva etapa elektrifikacije Gorenjske ter naj bi ta dan posvetila v vseh teh krajih dolgo pričakovana električna luč.

Posojilniški dom na Ponikvi

Ponikva ob juž. žel.

Otvoritev posojilniškega doma se je vršila zelo slovesno. Dom so vrli gasilci okrasili okusno ter skrbeli za red. Vsa čast jim! Skoraj vsi uglednejši možje so se udeležili slovesnosti. Iz Maribora je prišel priznani organizator našega združništva g. nadrevizor Vlado Pušenjak, ki je imel tudi krasen in vseskozi poučen slavnostni govor. Cela prireditel del čast vsem posojilniškim odbornikom, med katerimi zaslužnimi je najzaslužnejši g. svetnik Anton Kocipec. Otvoritveno slovesnost je vodil s priznano zgovornostjo g. načelnik Jakob Vrečko, ki ima velike zasluge, da je posojilnica tako vzorno napredovala in se še razvija. Prav nič pa nismo pogrešali tistih, ki imajo sicer napredek in ljubezen do socialnega dela na jeziku, v srcu in v resnici pa so daleč proč. Pomilujemo jih, pa tudi tiste, ki verujejo njih frazam, zato jih je pa tudi naslov na slavaloku: V slovi je moč — neprjeto zbold.

34letni starček umrl pod lokomotivo

Ponikva ob juž. žel.

Lokomotiva je povozila dne 5. okt. t. l. 84 letnega starčka Tomaža Gunzer, ki je bil na potu k svojem sinu v Dramliah. Najbrž ga je zadel v usodnem trenutku kap. Doma je bil iz Vrha, župnija Šmarje pri Jelšah. Naj bo Bog milostljiv njegovi duši!

V Boletini je umrla nagle smrti pridna ženska Neža Fidler na srčni kapi. — Naj počiva v miru!

Peovski koncert v Dolenjem Logatcu

Dol. Logatec, 6. okt.

Koncert logaškega pevskega okrožja, ki se je vršil v nedeljo 4. t. m. v Društvenem domu v Dol. Logatcu, je jako dobro uspel. Iz cerkniškega pevskega okrožja sta sodelovali društvi iz Cerknice in iz Begunji, ki sta zapeli tudi vsako zase po tri pesmi. Prijetno je iznenadil cerkniški zbor s pesmijo »Knezov zet«, ki jo je odpel izven programa. Tudi Begunčani so dovršeno zapeli, a poznala se jim je utrujenost.

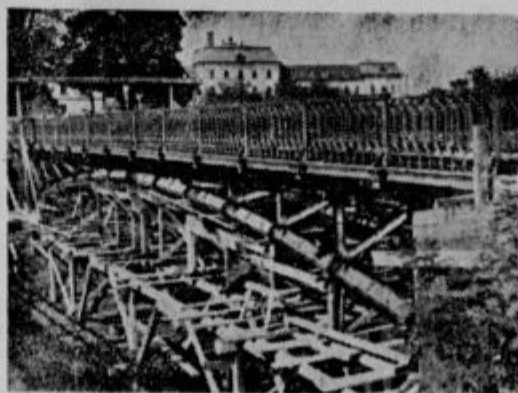
Dolnjelogaški zbor je prav tako zapel tri pesmi sam — v splošnem prav dobro, le moški glasovi so bili preslabi in so — skupno z altom, čeprav je tudi ta močan, skoraj utonili v še močnejšem in odločnem sopranu. Vsa navedena društva in še gornjelogaško, so odpele potem skupno še 15 pesmi, v katerih pa so se dovolj dobro uveljavili tudi moški glasovi, tako, da smemo biti z uspehom zadovoljni.

Ob tej priliki se je vršil tudi občni zbor logaškega pevskega okrožja. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik g. Slave Ludvig, tajnica gđ. Trkanova, blaginik g. Mlakar Albin, nadzornika gg. Semerl Leopold in Troha Franc, prvi iz Logatca, drugi iz Zaplane. Za okrožnega revodvoja je bil izvoljen g. Velkovrh Alojzij iz Dol. Logatca.

Stari Čevljarski most zopet stoji

Ljubljana, 7. oktobra.

Stari čevljarski most za bolnišnico že stoji. Pretekli teden so mu postavili še železno ograjo in naslonili močne železne ležaje na velike betonske

klade, ki služijo za temelj. S tem je bilo razbremenjeno leseno ogrodje, ki je doslej nosilo okoli 50.000 kg težko železno konstrukcijo mosta. Zato so začeli v zadnjih dnevih razdirati leseno ogrodje, ki je doslej nosilo most. Ob krajih so že zgradili železobetonsko obzidje, katero bo vezalo most s cestnim nasipom.

Sedanja dela v glavnem zahtevajo pleskarjev, ki barvajo konstrukcijske dele mosta, zlasti tam,

Pomagajte slovenskim dekletom v Belgradu

Ljubljana, 7. oktobra.

V Belgradu živi danes na tisoče Slovencev in Slovenk, predvsem služkinj. Kdor ve, kako so baš dekleta v velikih mestih prepuščena sama sebi, v nevarnosti za svojo čast in zdravje, ta bo priznal, da je vsakega Slovenca dolžnost, za nje kaj storiti.

Dekleta so si ustanovila v Belgradu svoje društvo »Zvezo služkinj«, ki požrtvovalno skrbi za svoje članice.

Za poglobitev in potrditev verskega življenja so se pred štirimi leti pričele uvajati letne duhovne vaje, postne pridige in Križev pot, ter letos celo vsako nedeljo slovenske žarnice.

Pri vsej požrtvovalnosti so dekleta prišla do spoznanja, da bodo neovirano moglo delati, naše ohraniti in za nje skrbeti edino v lastnem domu.

Društvo pod vztrajnim in požrtvovalnim vodstvom sedajšnje predsednice Minka Sagadinove vzdržuje še prenočišče brezposelnim žilanicam in jim pomaga do novih služb. Pri vsem delu pa posebej največje srce glavnemu cilju: Naš dom. Naš dom — skupno ognjišče slovenskega življa v Belgradu.

Radi vsepovsod neugodnih gospodarskih razmer prispevki po malem kapljajo... Zrna do zrna... Zavedajo se: Če ne bi zmogli mi, bodo drugi... In zato, trdno verujejo, da jih bodo ljudje v Sloveniji razumeli in po svojih močeh dali nove korake.

Odbor je gđ. Minki Sagadin nabavil dovoljenje

Misijska nedelja

Po odredbi sv. Stolice se praznuje po vseh katoliških cerkvah sveta predzadnja nedelja meseca oktobra kot misijonski praznik. Letos je to 18. oktobra. Po naročilu sv. Stolice naj služi misijonska nedelja predvsem propagandi za vesoljno misijonsko družbo za širjenje vere (DSV). Praznuje se misijonska nedelja takole: V nedeljo 11. oktobra naj se misijonska nedelja oznanj in verniki naj se povabijo na skupno sv. obhajilo za misijone. Tudi kateheze v šoli naj opozore otroke v šoli na misijone.

Na predvečer misijonske nedelje naj se slovesno zvoni in naj se cerkev okraši. Na praznik naj se izpostavi Najsvetejše pri prvi službi božji, ki naj ostane izpostavljeno do končne glavne službe božje. Popoldne naj bo molitvena ura za misijone.

Verniki, ki prejmejo ta dan sv. zakramente in molijo za spreobrnjenje nevernikov, dobe popolni odpustek.

Družba za širjenje vere je cerkvena bratovščina in se uvede na ta način, da se imenujejo širitelji, tako zvaní desetniki, ki namreč pobirajo vsak od desetih oseb prispevek 1 Din mesečno, pri siromajnejših pa po 50 par. Vsak član dobi članovnico. Članovnice ima na razpolago župnijski urad, oziroma Misijonska pisarna v Ljubljani.

Pridiga na misijonsko nedeljo bodi posvečena misijonski ideji. Vsem župnijskim uradom je bil poslan obširen osnutek misijonske pridige. Nadalje je bil razposlan tudi oklic vrhovnega sveta DSV v Rimu vsem edinicam DSV, v katerem poudarja Rim, da je vesoljna družba za širjenje vere glavna opora za veliko misijonsko delo.

Zbirke tega dneva so vse določene izključno za DSV.

Po možnosti naj se priredi ta dan tudi kaka izvenccerkvena misijonska prireditve, na pr. predavanje s skioptičnimi slikami, razstave itd.

Misijska nedelja naj predrami mlačne krist-

kjer se stikajo in kamor bo potem, ko bo most izročen prometu, težeje priti. Definitivno bodo prebarvali most šele prihodnjo pomlad. Mostu za sedaj ne manjka drugega, kakor estetičše, ki ga bodo v kratkem začeli graditi. Čež železne nosilce bodo najprej položili močne hrastove plohe, nato napravili tenko betonsko podlago, ki bo na vrhu nosila asfaltno plast. Na primeren mestu bodo na spominski plošči na kratko označili vso zgodovino tega mostu od početka, ko je bil vlit na Dolenjskem in kako je potem romal po Ljubljani.

Kljub temu, da ni posebno širok, bo za tamkajšnje prometne razmere zadoščal in bo služil izredno dobro, saj je bila dosežana lesena brv res premajhna. Na vsej dolgi črti od šentpeterskega mostu pa do Kodeljevega pa tudi ni bilo nobenega primerne prehoda čez Ljubljano. Za ljubljansko občino pa predstavlja premostitev čevljarskega mostu največjo rešitev, saj bi vsak drug most na tem mestu stal mnogo več, če upoštevamo, da bi železne konstrukcije demontiranega čevljarskega mosta ne bi mogli porabiti za nič drugega, kakor za staro železo.

za osebno nabiranje prispevkov po Sloveniji.

Gđ. Minka Sagadinova je te dni prišla v Slovenijo ter zbira prispevke za slovensko ognjišče v Belgradu. Ni povsod sprejeta tako, kakor bi jo Slovenci morali sprejeti. Zato pišemo te vrste.

Služkinje so izpostavljene dan za dnem razvratnemu življenju, ki gospoduje v velenem vrvenju in družbi. Neurejene socialne razmere nujno silijo k resnemu razmišljanju. Izhod tem zlom današnje človeške družbe, ki so jim izpostavljene naše služkinje, pa je: Ustvaritev svojega doma.

Ta dom mora biti v prvi vrsti namenjen od-pomoči v času, ko je dekle brez službe na cesti. Tisti hip, ko se zapro za dekletom vrata, kjer je dosedaj služila, je zanjo najbolj nevaren. Iščoč po mestu nove službe, kar včasih traja po več dni, mogoče celo teden ali dva, se zgodi dekletu naj-lajše, da v pomanjkanju sredstev za samoprehrano pade. Tisoč takih vzgledov poznamo. Zalostni so za človeško družbo, najžalostnejši za dekleta samega. Zato mora imeti dekle kraj kamor se lahko vsak hip brez skrbi zateče, kjer najde zasilno bivališče in tudi ceneno prehrano. V tem trenutku, ko se zateče v svoj dom, je rešena. Ni več izpostavljena moralni propasti in je tako ohranjena čista svojemu narodu, kateremu je namenjena.

Zato, plemeniti Slovenci Slovenke, ne pozabite slovenskih sestra v Belgradu! Naš apel velja — plemenitim Slovincem!

Smrt 3letnega otročiča pod vozom

M. Sobota, 6. oktobra.

V Krogu pri M. Soboti se je včeraj primerila žalostna nesreča, ki je zahtevala življenje triletnega fantka.

Ošlajevi so peljali s polja poln voz krompirja. Voz se je na trdi cesti močno tresel. Karole so se začele rahlirati in ker ročice niso bile potegnjene skupaj se je prečka spredaj neopazeno izmaknila. Teža jo je potisnila in hipoma se je že krompir z velikim ropotom vsul proti kravam. Kakor hitro so krave po nogah čutile udarce, so poskočile in so začele bežati. Na vozu je sedel domači sinček. S krompirjem vred se je tudi on začel valiti naprej in preden so ga mogli ujeti, je že treščil ob rud, nato pa je telebnil na tla. Navzoči so zakričali od strahu. Krave so z vozom oddrdrale, fantek pa je nezavesten obležal na tleh. Takoj so priskočili k njemu in so ga dvignili. Srce je rahlo še utripalo, a utiranje je bilo vedno slabše. Rešitev je bila nemogoča, ker je revček zadobil hude udarce in močne notranje poškodbe. Parkrat je zajčkal, potem pa izdihnil.

Pridobivajte novih naročnikov!

Iz listov

»SLOVENSKE NAROD« od 7. oktobra poroča pod naslovom »NOVA DRŽAVNA POLITIKA« o političnem sestanku, ki se je vršil v nedeljo v Novem Sadu. Med drugim poroča: »... Po otvoritvi skupščine je prvi povzel besedo prosvetni minister gosp. Boža Maksimović, ki je med drugim dejal:

Na začetku nove politične akcije, o kateri prehajamo sedaj z politiki, je treba odkrito, javno in jasno povedati in obrazložiti, kakšna je politika sedanega režima in kaka politika se vam predlaga v presojo. Takoj moram naglasiti, da je ta politika v prvi vrsti zasnovana na jugoslovenski misli, na negovanju in pospeševanju jugoslovenske misli. Nad vsakršno opredelitev, nad vse plemenske, pokrajinske in verske težnje, postavljajo za vse jugoslovenske državljane en sam skupni ideal širokega, z ničemer deljenega in nedeljivega jugoslovenstva. Ta ideal je povzročil na stopnji državne politike, trajne in neomajne, ki ne dopušča nikakih strankarskih kompromisov. S to politiko nepopravljivega narodnega edinstva in jugoslovenske ideologije združevanja in nacionalne sloge so se vsi ministri obrnili s svojim glasom na narod in zahtevali potrditve in podpore za to politiko. Okrog te politike je mora v narodni slogi zbrati pes naš narod, ki mora dokazati, da je tudi sedaj sposoben za velike in močne pokrete in dostojen velike dobe, v kateri živimo...«

»JUTRO« od 7. oktobra priobčuje dolg članek pod naslovom »DRUGAČNA VOLILNA BORBA«. Med drugim piše:

»Z govorci, ki so jih v soboto, nedeljo in ponedeljek imeli aktioni ministri na številnih shodih in sestankih v raznih krajih države, je bila nekako očitno odločena glavna faza priprave za veliko narodno manifestacijo dne 8. novembra.

Volilna borba? Kako čudno se sliši danes ta izraz, kakor da ni več sodoben. In skoro nekam neprijeten zook ima. Saj nečemo, da se ponovijo stari časi. Nočemo več volilnih borb, kakršne smo imeli pred vojno in potem po vojni ob vsakih političnih ose do 6. januarja...

Da, nekdanja volilna borba je bila doba nesloge, ko je bilo nekako dobro delo hujšati sloj proti sloju, pokrajino proti pokrajini, plemu proti plemenu, a tudi sosedu proti sosedu... Premnogi volitci so v takih mrčnih dneh pozabili, da sami tvorijo državo, ter so pod vodstvom nekaterih zagrizenih ozkosrčnih politikov z največjim veseljem otrali konsolidacijo in razpoloženje...

Res, take volilne borbe nečemo več. In take volilne borbe ne bo več, ne sedaj in tudi ne nikdar kasneje. Volilna borba, o kateri smo stali te dni, je drugačna, je boljša, je plemenitejša. Ona je to, kar bi morala biti volilna borba pri oskemu za demokracijo zrelem narodu: doba premisleka in preudarka, doba izpraševanja državljanske, narodne in človeške vesti...

In naš narod se tega tudi zaveda. Sedanja volilna borba zato ni hrupna, ni sejemska, temveč mirna in tiha, a zato tem bolj vztrajna in odločna...

Drugačna je to pol volilna borba... Ob strani stoji le oni, ki se ne morejo sprizniti z mislijo, da je res konec strankarskih diktatur, konec samovolje, terorizma in pristranosti strank in njihovih šefov. V borbeni vrsti pa se uvrščajo oni, ki vidijo napredek države le v složenem delu in medsebojnem razumevanju...

V takih volilnih borbah se bo rodila naša nova Narodna skupščina, v resnici narodna, ne diktirana od samovolje političnih voditeljev...

Lom nad Tržičem

Dne 4. septembra se je pričel trimesečni gospodinski tečaj, ki ga je na prošnjo kmetijske podružnice priredila banska uprava. Tečaj vodi ga. Černe-Kelharjeva z gđ. Olgo Mihavčev. Z oktobrom bo imela gospa voditeljica še posebne gospodinske večere za žene in gospodinjice.

V nedeljo 11. oktobra priredi sadjarska podružnica za Tržič in okolico v naši šoli razstavo sadja za sadjarje iz obč. Sv. Katarina in Tržica. Namen razstave ni, pokazati samo najlepše jesensko sadje, ampak zbrati vse sadne vrste, ki se v kraju pridelujejo in ugotoviti najprimernejše vrste, katere naj bi se potem širile. Ne le člani, ampak vsi posestniki iz okolice, ki gojijo sadne drevje, so vabljani, da prinesejo vzorce sadnih vrst. Prinesiti je treba sadje do 10. oktobra v lomsko šolo g. tajniku podružnice šol. upr. Kusu. Ocenil bo sadje zastopnik sadjarskega društva iz Ljubljane, ki bo o uspehu poročal na zborovanju sadjarjem isto nedeljo popoldne ob 3. Lepo sadje bo tudi naprodaj.

Vsak petek sveže

morske ribe

Ant. Stacul, Šelenburgova ulica

I. Dolenc:

Iz Krekovih rokopisov

a) Voščilo za god.

Za Kreka je značilno, da je ta — mož z državnim umom in kraljevskim srcem — poleg svojega skoraj nepretrganega dela v javnosti vse življenje tudi pesnik. Ohranjene imamo njegove pesmi že iz njegovega 14. leta, ko je bil še na nižji gimnaziji (Izbr. spisi I, 41—43); in poslednje, kar imamo ohranjenega od Kreka, so zopet — pesmi. Poslednji Krekov rokopis, ki je doslej znan, so namreč papirji, na katerih je nekaj tednov pred smrtjo napisal nekaj prevodov iz francoskega in angleškega pesništva. (Objavljeni so v Domu in svetu 1918 in 1919.) Iz dolge dobe 37 let (1880—1917), ki leži med prvimi in poslednjimi Krekovimi pesmimi, je marsikaj Krekovih pesmi že znanih in objavljenih, nekaj celo tudi uglasbenih, marsikaj se bo pa brez dvoma še našlo v rokopisu pri njegovih znancih. Tako mi je minulo zino poslal g. župnik Piber rokopis Krekove pesmi, s katero mu je Krek voščil za god 16. maja 1900. Pesem je brez naslova, napisana na pol pole s svinčnikom. Kakor je že zunanja oblika brez posebne ambicije, tako je tudi z vsebino. Krek je delal verze z veliko lahkoto — marsikdo bi vedel pripovedovati, kako spretno se je znal v veseli družbi pogovarjati v vezani besedi — ni si pa jemal časa, da bi bil izrazil lepo izbrusil — tako zavpeni včasih kakšna beseda nekoliko trdo. Kaže nam pa to voščilo Krekovo ljubezen do slovenske zemlje, njene lepote in njenega zdravja, očetovsko skrb za ljudstvo in ljubeznivost v obsevanju s prijateljem.

Župnik Piber je bil namreč s Krekom dobro znan že iz mladih let. Krek je kot dijak zahajal k Pibrovim na Mlino pri Bledu (»pri Turku«). Ko je bil g. Piber župnik na Bohinjski Bistrici, je

Ljubljana

Betonska dela pri tromostovju končana

Ljubljana, 7. okt.

Danes so pri frančiškanskem tromostovju za betonirali zadnjo veliko železobetonsko ploščo in s tem tudi zaključili večja betonska dela pri tromostovju. Ostala bo le še definitivna zgraditev ograje in drugi malenkostni popravki, pri katerih pa ne bo več treba strojev za mešanje betona. Dela bodo zaključena jutri popoldne in ob tej priliki bodo delavci, ki so zaposleni pri gradbi tromostovja, postavili na vseh mostovih lepe mlaje, da bodo tako tudi Ljubljancem pokazali, da so mostovi v surovem stanju že gotovi. Se z večjim veseljem pa se bodo lotili postavljanja mlajev zato, ker pričakujejo bogat likof, ki so ga za svoje pridno delo pri mostovih brez dvoma tudi pošteno zaslužili. Upamo, da se bo podjete odrezalo in se izkazalo na veliko veselje delavcev.

Kaj bo danes

Drama: Zaprti.
Opera: Laterna (Lucerna), premiera. Izven.
Jakopičev paviljon: Jakčeva razstava.
Delavska zbornica: Delavski prosvetni večer v počastitev Krekovega spomina. Ob 20. uri.
Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78; mr. Hočevar, Celovška c. 34. (Lj. VII.)

Samo kratek čas
25%
popusta pri vsem blagu
Jos. Snoj
manufaktura
Ljubljana, Prešernova ul.

Občni zbor Stalne prosvete bo v nedeljo 11. t. m. ob 6. uri popoldne v posvetovalnici Jugoslov. tiskarne. Prosimu polnoštevilno!

Širši odbor Katol. akcije za stalno župnijo ima sejo v petek, dne 9. t. m. ob osmih zvečer v posvetovalnici Jugoslov. tiskarne.

Izlet na Kum. Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani priredi v nedeljo 11. t. m. izlet na Kum. Odhod iz Ljubljane ob 5.20 zjutraj do Trbovelj, med potjo na Dobovcu sv. maša. Tovariši iz Ljubljane. Celja in drugi: udeležiti se v kar največjem številu!

I. prosvetni večer bo jutri v petek 9. okt. ob 8. zvečer v verandni dvorani hotela Union. S tem večerom otvori Prosvetna zveza Levstikovo proslavo, katere se bo ponavljala potem po vseh prosvetnih društvih po deželi. Na sporedu I. prosvetnega večera so štiri recitacije Levstikovih pesmi. Nato sledi predavanje prof. dr. A. Slodnjaka: Ob stoletnici rojstva pisatelja Levstika. Predavanje je opremljeno tudi s skopičnimi slikami. Na ta prosvetni večer vjdno vabimo naše literate, častilce Levstika in obiskovalce prosvetnih večerov. Vstopnina: sedeži 3 Din, stojišča 2 Din. Predprodaja vstopnic v knjižnici Prosvetne zveze.

Članstvu Ljubljane! Danes ob 20. pevska vaja mešanega zbora v običajnih pevskih prostorih v Ljudskem domu. Udeležba najdalj Pevovodja.

Knjižnica Prosvetne zveze v Ljubljani se pripravlja za blagohotni obisk. Odrpta je dnevno od 9.—12. in od 2.—7. Knjižnica ima veliko izbiro tako leposlovnih, kakor tudi poučnih knjig. Med zadnjimi pridobitvami vam posebej priporočamo: E. Kiss: Das gläserne Meer, 3011a; Kuhnert: Fische im Fjord, 3012a; K. Michaelis: Bibi, 3018a 1; Ditto: Bibi's grosse Reise, 3018a 2; Ditto: Bibi und Olle, 3018a 3; H. G. Wells: Der Apfel vom Baum der Erkenntnis, 2435a 9; Ditto: Der Diktator, 2435a 10; O. Gluth: Zeitschönste München, 2474a; Ditto: Der verheirathete Spitzweg, 2474a 1; Lamasch: Zum Ufer des Glücks, 3022a; Bründl: Ben Hur in Rom, 3024a; Holst: Vixie, 3027a; Stjernstedt: Ullabla, 3028a; Dorgeles: Die hölzernen Kreuze, 3030a; de Man: Die steigende Flut, 3031a. Poleg navedenih pridobitev so članom na razpolago še številne druge knjige, katere bomo objavili kasneje. Pridite in obiščite knjižnico Prosvetne zveze.

Na preem simfoniznem koncertu letošnje sezone se bo izvajala Brahmsova druga simfonia. Brahms je zadnji izmed klasikov. Slovom simfonizem že zato, ker je bil protektor in obževalci nesmrtnega Dvořaka. Živel je na Dunaju ter imel pri kritiki in občinstvu velike uspehe. Drugo simfonijo je pričel pisati Brahms v poletju leta 1877. V Poročah ob Vrbovem lezeru. Naši kraji na Koroskem so ga prevzeli tako, da je bil ves navdušen in znael pisati delo, o katerem pravi sam, da zveni tako veselo in ljubko, kakor da bi bila napisana nalašč za mlad poročni par. Prvič so izvajali sim-

ostljal Krek v počitnicah po par tednov pri njem. Kamor je Krek rad zahajal, tam je moral imeti shranjeno tudi svojo nedolživo »lajlo«. In tako bo prišla sedaj v Krekov muzej ne samo njegova bohinska pipa, ampak tudi mehur za tobak, v katerem je celo še nekaj božje trave. Pesem se glasi:

Bohinjskim drznim skalnim goram — slava!
Gozdovja miru, slapov sumu — čast!
Savica srebrnopa, budi zdrava!
Živela tvoje struge bajna slast!

Pozdravljeno mi, jezero pokojno,
je hladi skalne Triglavu noge!
Bog živi te, planino pestrobjono,
in tvoje črede, ki z vrhov zvone!

Ve kočje bele, vmes pa božji hrani,
oj, bodi z vami božji blagoslov!
Zajel bi rad ga s polnimi rokami
in zlivaj curkom pod vaš mirni krov.

Najprej pod Tvoj, pastir bohinske črede,
s Teboj pa v sleherni bohinski kraj.
In zraven bi pristavil še besede:
Ostani to Bohinju, kar si zdaj!

Kot siva čer možat in neizprosen,
kot cvet planinski nežen in mehak,
kot gorska jelka neupogljiv, ponosen,
in svež in jasek kot bohinski zrak.

Kot jezero, kjer gor nebroj se zrci,
ostani mirno vedno Ti srce!
Ko pa ves Bohini nosiš sredi srca,
kotiček v njem ohrani še za — me!

16. V. 1900.

Janez.

Ljubljanskemu prebivalstvu

Intenzivna suša je povzročila v mnogih predelih naše države občutno škodo, tako da trpe prebivalci veliko pomanjkanje živil in klaje. Da se tem nesrečnikom pomore, so predstavniki ministrstev in delegatje posameznih banov na konferenci dne 31. avgusta organizirali poseben komite ministrov pod predsedstvom ministra za socialno politiko in narodno zdravje gospoda dr. Kostrenčiča, ki naj podvigne nabiralno akcijo po celi državi in zbira prispevke za pomoč pasivnim krajem.

Tudi ljubljanska občina je v zvezi s krajevnim odborom Rdečega križa skušala podpreti trpeče ljudstvo v težko prizadetih pokrajinah. Mestno načelstvo vabi ljubljanske meščane, da blagovolijo denarne prispevke, s katerimi bi hoteli ublažiti bedo in prožiti pomoč nujno potrebnim rojakom, pošiljati denar na naslov mestne občine ljubljanske ali pa na krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani, ki bosta oddala nabrane vsote centralnemu akcijskemu odboru v Dravski banovini.

Prepričan sem, da se bo ljubljansko prebivalstvo, ki je znano po svoji darežljivosti in je vedno znalo sočustvovati z bednimi, v znatni meri udeležilo te akcije in radevolje priskočilo na pomoč bednemu ljudstvu.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1931.

Zupan in mestni načelnik:
dr. Dinko Puc l. r.

fonijo dunajski Filharmoniki 30. decembra 1877 z velikanskim uspehom in tretji stavek Allegretto so morali ponoviti. Po prevraju se druga simfonija prvič izvaja v Ljubljani. Naslopi orkester 70 članov pod vodstvom skladatelja L. M. Skrijanca. Steber orkestra je operni orkester, sodelujejo pa člani orkestralnega društva Glasbene Matice in konservatoriji. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Včerajšnji živilski trg je bil nekoliko slabše založen, vendar pa je bila kupnja dovolj živahna. Mnogo povpraševanja je bilo za jabolka, katerih so tudi največ pripeljali na trg. Kilogram dobrih, lepih jabolk stane 3 Din. Mnogo je zdaj na trgu kostanja, cele vreče prinese tega žlahtnega sadu. Prodajajo ga po 2 Din liter. Veliko pripeljejo zdaj repe, kolerab, rdeče pese, korenja. Kolerabe so od 50 par do 1 Din ena, repe pa dobite 2 ali 3 za 1 Din. Cebula je po 4 Din kilogram, kumar je pa naposled le zmanjkalo. Orehovi jedrci so po 27 Din kilogram ali po 8 Din liter. Gob je zdaj na trgu nekoliko manj; jurčki so po 3 in 4 Din merica, sive in lisice pa prodajajo po 2 Din liter. Izmed sadja naj omenimo še slive po 3.50 do 4 Din kilogram ter obilico grozdja po 4 Din in več kilogram. Mlečni izdelki drže stalno ceno, bilo pa jih je včeraj na trgu nekaj manj kakor sicer. Tudi jajci in perutninski trg je bil bolj slabše založen, cene pa so neizpremenjene. Zrnati prihlki se dobe na trgu po sledečih cenah na drobno: proso za ptičjo krmo 2 Din liter, konoplja 1 Din liter, ješprenj 4 Din liter, pšeno 4 Din liter. Koruza za krmo perutnini je po 2 Din liter, fižol prepelčar po 3.50 in 4 Din liter. Včeraj je bil zopet velik dovoz krompirja na Sv. Petra nasip. Do devetih so pripeljali 24 voz krompirja in 3 voze zelja. Za krompir na debelo je bilo mnogo povpraševanja, ob 11 dopoldne je bil razen par voz že ves krompir prodan. Cena ne popušča ter se krompir prodaja še vedno po 1.25 Din kilogram. Pač pa je bilo nekaj več slabšega krompirja prodanih po 1.12 Din kilogram.

Kolonija zadruge »Bajtar« v Sp. Šiški se prav lepo razvija. V delu je skupaj 17 hiš; zidajo večinova železničarji. Toda to niso nobene »bajtare«, marveč prav lepe, čedne hišice, nekatere celo zelo velike in prostorne. Zidajo železničarjem razni zidarski mojstri in stavbna podjetja. Hiše so večino vse že pod streho ter zdaj izvršujejo že notranja dela, obmetavajo stene itd. Kolonija bo zvečana po podaljšani Verovškovi ulici, ki teče mimo nove šišenske ceste čez gorensko progno na polje. Zdaj so tamkaj še njive, dovažajo k hišam kar po razorih. Tudi vodovoda še ni, so pa za napeljavno tamkaj že pripravljene cevi.

Plot pred Luckmanovo hišo se je umaknil nekoliko nazaj, s čemer je dobila tesna cesta vsaj svojo prvotno širino. Škoda je, da niso pomaknili plota malo bolj nazaj, saj bi moglo dobiti prostor za gradbeni material in drugo lahko na trgu pred dramo, zagata pa bi postala vendar nekoliko manjša.

Lucijo so ujeli. Ljubljansko deželno sodišče, novomeško okrožno sodišče, ljubljanska policija, zagrebška policija in še druge oblasti so dolgo iskale mlado pokvarjenko, znano tatico 21-letno Lucijo D. Nikakor je niso mogli ujeti in ko so jo lovili ter preganjali s tiralcami, pa je Lucija kradla po mestih in deželi ter tudi v lomljala. Njena najljubša zvijača je bila, da je prosila dobre ljudi za prenočišče, zjutraj pa je izginila? s vsem, kar je mogla odnesti iz sohe. Končno pa se je Lucija le ujela. Prijeli so jo te dni v Karlovcu, kjer je poskušala z enankimi tatvinami, kakor v Ljubljani. Karlovska policija je ujeto Lucijo izročila zagreb-

Glede vsebine te pesmi naj pripomnim to, da je seveda vse, kar je tu polnastnega, začrtal Krek. Zelo značilno je za Kreka, da je podčrtal besedi »božji blagoslov«. Ta misel, da je za človeka najpotrebnejša reč božji blagoslov, se ponavlja v njegovih spisih tolikokrat, da je po njej včasih mogoče spoznati kak nepodpisani članek v časopisu za Krek. (Prim. Izbr. spisi I, 80, II, 10 in povest z naslovom Božji blagoslov, ki je izšla v koledarju Mohorjeve družbe za 1900.)

b) Krekova samooznačba.

Duhovnik, ki živi sedaj v sosednji državi, mi je izročil najdaljše doslej mi znano Krekovo pismo. Dočim si je Krek breme svoje obširne korespondence skušal olajšati s tem, da je odgovarjal v kratkih besedah, ne da bi pri tem pozabil na svoj humor in na svoj povsem originalen izraz, je tu napisal pismo v obsegu 12 strani, dasi pravi sam v pismu: »Da morem Vam pisati, sedim, ko se bliza tretja ura ponoči«. Slo je namreč za nesoglasje, ki ga je skušal Krek s tem pismom odstraniti. Pismo bom objavil v celoti, ko dobim potrebne podatke o razmerah, ki se v pismu omenjajo. Za danes objavljam samo odstavek, kjer govori Krek o svojem značaju:

»A če je tudi nekaj samohvali podobnega, ven (s tem hoče reči: Naj gre ven, naj povem. Op. p.): dozdaj si ni nihče na meni opazil sovražnosti, zarbnosti, maščevalnosti; znam pozabiti vse, znam mirno, brez sentimentalnosti odpustiti; sovražiti in maščevati se ne nam. V hudih bojih z liberalci in socialistimi demokratsi sem to vedno kazal. Zato pa tudi težko najdem meni sovražnih ljudi med njimi. Tudi osebne občutljivosti se skušam otresti. kar morem. Seveda v tem: homines sumus, a moj žolc ne vre dolgo.«

Milijoni

in milijoni ljudi uporabljajo

že nad trideset let

po spodaj navedenih navodilih

Levje-Mentol Droždjenko

In blagoslovila
njen neprecenljiv
čudežni učinek

Pri revmatizmu trganja 181 asu: boleča mesta vdrgniti.

Pri zobobolu: dlesne vdrgniti in ustno duplino izpirati grgrati.

Pri glavobolu: nervoznosti, pomanjkanju spanja: čelo in cele telo vdrgniti, ter vzeti zvečer pred počitkom mlečno kopel s dodatkom Levje-Mentol-Droždjenke.

Pri utrujenosti: masirati celotno telo.

Pri žledenih boleznih: 10 kapljic na košček sladkorja.

Pri izpadanju las in prhljuju: masiraj glave.

Koi zobna voda itd.

Pri potenju pod pazduho, nog rok a i celotnega telesa naj se početi deli zjutraj in zvečer izmivajo.

Levja-Mentol-Droždjenka

je prava samo v tu odtisnjeni in plombirani ORIGINALNI STEKLENIČI

Zahtevajte izrecno

Levjo-Mentol-Droždjenko

ter odločno zavrnite vsako nadomestilo.

Levja-Mentol-Droždjenka

se dobi v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po 10—, 20— in 52— Din. Pazite se pred ponaredbami.

Centralni biro:

LAVLJA MENTOL-DROŽDZENKA

Zagreb, Marulićev trg 5. — Telefon: 73-52

Ški, ki bi se silno rada malo поближе pomenila z njo, zahtevala pa jo bo tudi ljubljanska policija, ki ima tudi običaren program, kaj bo vse z njo razpravljala.

Cestna dela. Hodnik popravljajo na oglu Komenskega ulice in Resljeve ceste. Položili so novo asfaltno ploščo, ki je bila tam že močno obrabljena. Razne manjše »flikarije« izvršujejo tudi po drugih hodnikih na različnih krajih mesta. — V Jenkovi ulici, ki vodi strmo s Smartinske ceste v Vodmat, so našli cestišče, ga dvignili, da se tako ublaži res strm klanc. Istočasno bodo uredili tudi tamkajšnji hodnik. — Električni kabel polagajo na Sv. Petra nasipu, ne na Poljskem nasipu, kakor smo pomotoma navedli včeraj, kabel so položili po vsem nasipu ter bodo z delom nadaljevali do Marljanskega trga v novi transformator. Kabel pa bo splejan tudi še naprej do transformatorja na križišču Rimske in Bleiweisove ceste. — Najbolj živahno pa je sedaj na Smartinski cesti pod železniškim mostom ter na oni strani. Cesto pred mitnico so znatno znižali ter so morali odstraniti tudi tehnično izpred mitnice. V Dukičevi jami se nadaljuje izkop zemlje za novo cesto, ki bo tik mitnice šla v jamo ter dalje mimo carinarice na Dunajsko cesto. Na delu je cela vrsta vozilov, ki hite z odvažanjem prsti in gramoza, ki ga razkopava desetine delavcev. Tamkaj bodo zdaj odkopali zemljo prav do ograje Töniesovega zemljišča, pozneje pa še več. Cesto bodo nato še tlakovali z malimi kockami.

Male tatvine in tatvine koles. Zidarskemu polirju Jožetu Seršonu je nekdo izmaknil na Dunajski cesti 2000 dinarjev vredno kolo, znamke »Dürkoppe«. — Kolo, vredno 400 Din, pa je bilo ukradeno za Gradom plesarskemu mojstru Blažu Jančurju. — Cevlarski pomočnik Feliks Klepic je prijavil tatvino 350 Din vredne ure, mehaniški vajenec Anton Srebotnjak pa 150 Din vredne aklovice.

Učni tečaj Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Trgovsko društvo »Merkur« namerava prirediti večerne učne tečaje, ki se bodo vršili ob delavnikih ob času od 7. do 9. zvečer. Ti tečaji so namenjeni za sledeče predmete: knjigovodstvo, stenografija slovenska in nemška, laški in nemški jezik. Tečaje se otvori pod pogojem, da se prijavi za posamezne predmete zadostno število udeležencev. Kdor želi obiskovati take tečaje, naj se prijavi v društveni pisarni v času od 10. do 12. dopoldan in od pol 3 do 5 popoldne (Gregorčičeva ulica 27, prtiličje, Trgovski dom).

c) Krek o Sukljeju.

Suklje pripoveduje v svojih spominih, kako je kot profesor v Dunajskem Novem mestu polagoma postal veran katoličan (I, 84 in 85) in kako je »po dolgih 30 letih« šel 4. julija 1896 zopet k spovedi. »Opravil sem svoje verske dolžnosti že v tistih časih, ko me je včasih Slovenec še napadal kot nevarnega nasprotnika verskega mišljenja.« (II, 113.)

Za to Sukljevo izjavo sem našel zanimivo potrdilo v doslej neobjavljenem pismu, ki ga je pisal Krek menda 10. julija 1898 (datum je namreč pripisan na pismu s svinčnikom) g. Josipu Novaku, takrat kaplanu v Metliki, sedaj župniku pri Sv. Jakobu ob Savi. Tam pravi Krek ob sklepu pisma: »Dv. svetnik Suklje je popolnoma katolik i po življenju zadnji čas. Hvala Bogu!... Te novice ne razglasjate v zvezi z mojim imenom. Sancta, sancte! (V celoti bo pismo objavljeno v IV. zvezku Izbranih spisov, ki je v rokopisu popolnoma gotov.)

Sedaj, ko vemo to tudi iz Sukljevih spominov, smemo pač tudi to objaviti. Razumljivo nam bo, zakaj si je Krek tako prizadeval, pritegniti Sukljeja v krog svojih političnih sodelavcev, kakor to razvidno iz Sukljeve avtobiografije.

Ob tej priliki ponovno prosim vse, ki imajo kake Krekove rokopise (pisma i. dr.), naj jih dajo na razpolago. Brez dvoma je v teh, doslej javnosti nedostopnih rokopisih dosti gradiva za umevanje Kreka in njegove dobe.

Dnevna kronika

Skrivnostna smrt

Maribor, 7. oktobra.

V torek zvečer je razburil okolico Kamnice in Kungote skrivnostni dogodek, ki še ni pojasnjen. 22-letni čevljarški pomočnik Miha Parkič iz Gradške št. 1 pri Kamnici je odšel popoldne od doma ter se do večera še ni vrnil. Domači v skrbeh, da se mu je morda kaj pripetilo, so poslali njegovega brata Rudolfa za njim. Iskal ga je in ga končno našel ob pristavi Racerskega dvora v Rošpogu, ležečega v nezavesti.

S pomočjo nekaterih drugih ga je brat Rudolf spravil domov, kjer pa je kmalu umrl, ne da bi se zavedel.

Nenadna smrt mladeniča, ki ni kazal nikakih znakov bolezni, je zavila v temo. Pokojnik je imel na glavi sicer neznatne poškodbe, toda lahko jih je dobil pri padcu v nezavest. Ni pa sveda izključeno, da se je zgodil zločin. Orožniki so uvedli vsestransko preiskavo in upajo, da se jim bo posrečilo stvar pojasniti. Dogodek je vzbudil v okolici Kamnice precejšnje razburjenje, ker se tu že izza časa Mohorčevega rokovanja dogajajo stalno težki zločini.

Smrt pri trgovini

St. Rupert na Dol, 5. okt.

Koča Jožef Breznikar, po domače Borštnar, je bil v ponedeljek v škovcu pri Tom. Prijatelj v trgovini. Nosil je brente. Ko se je vračal iz zidnice v vinograd s prazno brento, je padel. Bil je takoj mrtev. Zadel ga je kap. — Domov so pripeljali mrtvega. Ne vemo ure — nedneva...

Na plot se je nasadil

Ljubljana, 7. oktobra.

Bolnišnica je sprejela danes pet ponesrečenec, med katerimi je bil najbolj nevarno poškodovan 30-letni progovni delavec Feliks Repe z Jesenice 10. Ta je obiral grozdje z bradje, pri tem je padel in se nasadil na plot. Dobil je pri tem nevarne poškodbe.

Triletni Jožek Adamič, sinček posestnika iz Lipljen pri Ljubljani, se je igral okoli slamečevnice in vtaknil v stroj desno roko. Slamorenica je otroku roko zlomila.

V Kaplji vasi pri Trzinu se je ponesrečila 55-letna Marija Plivak, žena rudarja. Padla je s podstrešja in si zlomila desno roko.

V Malem Mlačevu pri Grosupljem je udaril 27-letno Marijo Novljanovo sosed A. S. z ročico po levi roki in jo ji znatno poškodoval.

Na ostro črepijo je stopila 6-letna Angelca Čeh, hči premogarja na Ižanski cesti 57. Hudo si je obrezala desno nogo.

TRGOVINO IN GOSTILNO

z vso opravo in stanovanjem dam v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddelci »Slovenca« pod šifro »Križovljanska 115«.

Koledar

Četrtek, 8. oktobra: Brigita, vdova; Simeon, starček.

Osebnosti

== Upokojitve v železniški službi. Upokojeni so uradniki VIII. položajne skupine: Ivan Vajcevec, Jarje-Mengeš; Mramor Franc, prometno-komercialno odeljenje; Bajuk Izidor, prometno-komercialno odeljenje; Furlan Ivan, Ljubljana, gl. kol.; Esleš Martin, Maribor, gl. kol.; Stibrič Ivan, progov. sekcija Novo mesto; Černe Ivan, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Jurkovič Ivan, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Detiček Josip, kurilnica Maribor; Sulgaj Ivan, kurilnica Maribor; Kenič Ivan, kurilnica Ljubljana I. gl. kol.; Zor Leopold, kurilnica Ljubljana I. gl. kol.; Lenarčič Franc, Ptuj; Filipič Anton, Novo mesto. Zvaničniki I. kategorije, I. položajne skupine: Klasič Karel, Maribor, glav. kol.; Kek Franc, Ljubljana gor. kol.; Oswald Jakob, Sv. Lovrene na Pohorju; Maggioli Alojzij, Tezno; Flego Anton, Celje; Česenik Lovrene, kurilnica Ljubljana I. gl. kol.; Strubelj Fr., progovna sekcija Ljubljana gl. prog.; Sinkovec Franc, progovna sekcija Ljubljana glavna prog.; Brezan Jakob, progovna sekcija Ljubljana, glavna prog.; Kink Janez, progovna sekcija Ljubljana, glavna prog.; Fuš Pavel, progovna sekcija Ptuj; Kos Ivan, progovna sekcija Ljubljana, glavna prog.; Kastelic Frančišek, progovna sekcija Novo mesto; Kovšča Franc, progovna sekcija Ljubljana, glavna prog.; Koren Anton, progovna sekcija Novo mesto; Spacapan Alojzij, Ljubljana gl. kol.; Vučjak Josip, progovna sekcija Zidani most; Miklavc Peter, Ljubljana gl. kol.; Vrabčič Ivan, progovna sekcija Celje; Deutschmann Franc, Maribor, gl. kol.; Noč Valentin, progovna sekcija Jesenice; Bežljaj Janez, Ljubljana glav. kol.; Omerzel Janez, Ljubljana glav. kol.; Schaperl Ivan, Maribor, kor. kol.; Mohorčič Ivan, kurilnica, Ljubljana II. gor. kol.

Novi grobovi

+ Vojnik: Na tukajšnjem pokopališču je bila v četrtek 1. t. m. pokopana Terezija Lananec v 53. letu starosti. Rajna je bila sestra načelnika tukajšnje poštelnice, doma v Runtolah pri Vojniku. — V petek 2. t. m. ob pol dveh popoldne je umrl g. Henrik Rattey, bivši gostilničar, mesar in posestnik v trgu Vojnik. Rajni je bil tudi več let odbornik občine trga Vojnik. Ob priliki slovesne blagoslovitve novih bronastih zvoncev leta 1923 je med drugimi s svojo soprogo kumoval drugemu zvonu pri župni cerkvi. Njegov pogreb se je vršil v nedeljo 4. t. m. ob 5. popoldne ob ogromni udeležbi ljudstva ob blizu in daleč. Pogreb je vodil ob asistenci domačega čč. gg. župnika in kaplana, novomeški dekan, mil. g. kanonik P. Zagar, kateri mu je tudi ob grobu spregovoril poslovnice besede. Pevski zbor prostovoljnega glasbenega društva v škofiji vasi mu je pod vodstvom učitelja meščanske šole g. M. Vavda, zapel na domu in ob grobu po eno žalostinko. — V petek zvečer ob 10 pa je v trgu umrla gđ. Pepi Klein-schrott v visoki starosti 81. let, posestnica v trgu Vojnik. Njen pogreb se je vršil v ponedeljek popoldne ob letotako ogromni udeležbi ljudstva. Rajnim bodi Vsemogočni milostivi sodnik in obilen plačnik! Globoko žalujemo ostalim pa naše

— Obletnica smrti dr. J. Ev. Kreka. Danes pred 14 leti je zatisnil očel veliki voditelj Slovenec Janez Evangelist dr. Krek. V spomin na velikega pokojnika je danes ob 7 zjutraj sv. maša zažalostna v cerkvi Marijinega oznanenja v Ljubljani.

— Danes se vrši XXXIV. redni obč. zbor Prosvetne zveze v beli dvorani Uniona. Začetek obč. zbora je ob 9, poleg običajnega dnevnega reda, ki ga predpisuje Poslovnik, je na programu predavanje »Sodobne socialne naloge prosvetnih društev«, katero ima dr. Miha Krek. Vljudo vabimo k obč. zboru člani in članice ljubljanskih prosvetnih društev, kakor tudi vse prijatelje in pospeševalce krščanske prosvete.

— Rekonstrukcije občinskih odborov. Dne 20. septembra je kraljeva banska uprava z odlokom II. No 23890/1 na podlagi člena 3 zakona od 6. januarja 1929 odvezala v Sodržičici sledeče občinske odbornike njihovih dolžnosti: g. župnika Franca Travnja, Franca Stupico, Petra Prijatelja, Ivana Cvara, Rudolfa Miheliča, Franca Pajniča, Alojzija Tankota in Ivana Levstika. Mesto njih pa je imenovala Ivana Kozina, Ivana Oblaka, Jožeta Silca, Ivana Cvara, Jerneja Bartola, Jožeta Gornika, Rudolfa Lovšina in Ludvika Vesela. — Kakor slišimo, so odvezani občinskega odbornišva tudi nekateri odborniki občinskih odborov v Ribnici, med njimi g. dekan Anton Slubice, nadalje pri Sv. Gregorju, kjer izpade med drugimi tudi g. župnik Krumpeštar in v Dolenji vasi, kjer je odvezanih svoje dolžnosti 13 odbornikov.

PLANTAŽA KAVE

Dobrota kave

ni odvisna samo od podnebja, višinskega položaja in svojstva zemlje, temveč tudi od sajenja, skrbnosti pri žetvi, luščenju ploču, izbiranju in sortiranju. Že eno samo slabo zrno lahko pokvari nalivke kave. Naloga strokovnjakov je, da izmed mnogih vrst poiščejo najboljše, jih pravilno mešajo in pražijo. Razen bogatih izkušenj in znanja so potrebne za dober uspeh tudi moderne naprave. Vsi ti predpogoji so vzorno izpolnjeni pri kavi Hag. Vsako zrno kave Hag je kvalitetno. Pri postopku kot ga vrši Hag, je surova kava podvržena temeljitemu čiščenju. Obenem se odstranjuje kofein, ta za mnoge ljudi škodljiva sestavina navadne kave. Kava Hag je kofeina prosta, ter nudi največji in nemoten užitek. Nikoli ne škoduje srcu, živcem, ledvicam ali želodcu. To je gotovo razveseljiva vest za ljubitelje res zdrave in dobre kave. — Posebna organizacija pa skrbi, da kava Hag dobite vedno svežo v vsaki dobri trgovini z živili. Servira se na željo tudi v hotelu in kavarni. Brezplačen vzorec prejmete — ako pošljete izresek tega oglasa in 1 Din za odpreme stroške — od Kave Hag d. d., Tomašičeva ul. 4, Zagreb.

— Prošnja gimnazijam! Prejeli smo: Na gimnazijah se je letos vpeljal tudi popoldanski pouk. Za dijake, ki stanujejo v mestih, to ni hud udarec in bo morda celo dobro. Drugače je z dijaki, ki hodijo z dežele v mestne šole. Kako je hudo, da morda otrok čakati še na popoldanski pouk, morda celo lačen. Kako naj se vrača potem domov, pozimi po noči! In kdaj naj se otroci udeležijo? Popoldne večkrat morajo čakati, ker je šola samo do 10, nato pa šele popoldne ob 3 do 5! Prosimo ravnateljstva in prosvetni oddelek, da uredijo šolo kakor je bila lani. V teh težkih časih nam pomagajte! Otroci hodijo dnevno 8 km daleč, starši ne moremo plačevati stanovanj v mestu! Naj ne bo prošnja zastoj! — Starši iz ptujke in mariborske okolice. — Enake prošnje smo prejeli tudi od staršev iz ljubljanske okolice.

— Popravek. Prejeli smo v članku »Cene na drobno«, ki ga je včeraj objavil Vaš cenjeni list, se je v šestem odstavku sedma vrsta vrnila ne-ljuba pomota. Pravilno bi se moral stavek glasil: »Ter končno državna carina, poslovni davek in druge carinske pristojbine, ki znašajo na nekatere predmete 200—300% od vrednosti blaga in ne, kakor v omenjenem članku: »na občinski trošarini in davčini na blagovni promet v Ljubljani«. Načelstvo Gremija trgovcev Ljubljana.

— Villanova kočna na Begunjski je zaprta in bo oskrbovana samo še ob nedeljah pri ugodnem vremenu.

— Nove uradne ure v finančnih uradih. A. A. poročajo: Dravska finančna direkcija razglašala, da so od 1. oktobra 1981 do nadaljnjega določene za vse odseke te direkcije in za vse davčne in katastrske uprave na njenem področju sledeče uradne ure: Ob delavnikih od 8 do 12 in pol in od 15 in pol do 18, ob sobotah od 8 do 14, ob nedeljah in praznikih je dežurna služba od 9 do 11.

— Apno za gnojenje vrtov. Sedaj v jeseni, ko posepravimo z vrtov vso zelenjavo in vse prazne gredice globoko preštihamo, je najprimernejši čas, da jih obenem gnojimo z apnenim prahom. V ta namen vzamemo na 1 m² prostora 8—10 kg spranega apna, ki ga potrosimo po vrhu obdelane zemlje. Apnenje vrtno zemlje naj se ponavlja vsaj vsake 3—4 leta, kar silno dobro učinkuje ne-le na razkrajanje zemlje, temveč jo tudi pomnoži na važni redilni snovi, t. j. apnu ter jo obenem tudi razkuži. Posestnike vrtov opozarjamo, da zbira narodila za spraneno apno sedaj Kmetijska družba v Ljubljani in to po najnižji ceni. Interesenti naj se čimprej prijavijo.

— Za praznik »Kristus Kralj« (zadnja nedelja v oktobru), priporočila Jugoslovanska knjigarna cerkvenim zborom: Dr. Fr. Kimovec: Sree Kraljevo, za mešani zbor z orglami Din 1.50. Al. Mihelič: Slavospev Kristusu Kralju, za mešani zbor z orglami, Din 3. St. Premr-Moro: Povsod Boga, za enoglasni in mešani zbor z orglami, Din 1.50.

— Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

— Pri prehlajenjih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgav, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravne »Franz-Josef« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi, Franz-Josef grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Maribor Gromov jubilej

Maribor, 7. oktobra.

Snoči je Edo Grom slavil svoj 25-letni jubilej v slavnostni predstavi igre »Mayerling«.

Slavljenec Edo Grom je kot Rudolf izgradil lik, ki gre brez dvoma vtrje njegovih dosedanjih najboljših: lahko je trditi, da je poleg priscrno ljubke in neprisliljeno ter najsprejemljiveje podane Vetsere naše igralke mojstrinje E. Kraljeve, Gromov Rudolf po uspelosti upodobitve osrednji pojav navedene uprizoritve. Misteriozno dostojanstvena je bila Elizabeta E. Starčeva, vznešena Milli Stibel Danica Savinove; do zadnjega giba in kretnje je preganatno izdelal neutrudno prizadevni P. Kovič svojega Bluma; vprav kabineto figuro je postavil na oder Furijan v superijoru jezuitov. V. Skrbinešek ne prinese ničesar novega; zadovoljuje se bržčas z izhojenimi oderskimi stezami... Uspešno so se uveljavili nadalje Zakrajškova kot grofica Larisch, Rasberger kot cesar Franc Jožef (vprašanje je, kateri izmed igralcev mariborskega ansambla bi ga mogel adekvatneje podati), Medven (nadvojvoda Ivan Salvalor), Tomašič kot prestolonaslednikov adjutant, Nakrat kot cesarjev adjutant, Blaž in Gorinšek kot častnika ter Tovornik kot Loschek, ki se je očividno znova potrdil pri podajanju originalnega Rudolfovega lakaja.

Pred predstavo je bila slovesnost formalne proslave. Tople čestitke so spregovorili jubilarntu upravnik dr. Brenčič, višji režiser Jože Kovič, starosta mariborskih gledaliških igralcev Rasberger, potem pa še za ljubljanske tovariše gđ. Kukčeva in Stjepan Ivelja ter zastopniki gledališkega zbora, Vencev in pozdravnih brzojavk celja kopica, tako da je gledališki tajnik Danilo Gorinšek čital prične čestitke in pozdrave mladane pol ure. Končno se je slavjenec, ki je bil ves čas predmet viharnega aplavza številne publike, ki je do zadnjega klotiča napolnila gledališče, globoko ganjen in zadrževanimi ihtljaji zahvalil vsem govornikom ter navzoči publik. Bil je lep večer našega teatra.

□ Zlata poroka. Dne 10. oktobra slavi v širši javnosti znani ter priljubljeni gospod profesor Josip Fistravec s splošno priljubljeno soprogo gospo Ano redko slavje zlato poroko. Slavljenca, ki sta še oba pri najboljšem zdravju, živita od profesorja dalje v Mariboru, kjer je služboval g. prevrta na realki. Njegova skromnost ter priznana pripravljivost pomagati pomoči potrebnim dijakom sta mu pridobili povsod prijatelje, ki se ga bodo tega dne gotovo radi spominjali. Slavljenca naj veselo preživita svoj zlati častni dan v krogu svoje rodbine in prijateljev in naj ima bo usojeno dočakati še diamantno poroko!

□ Novi bogoslovci. V mariborsko bogoslovje so vstopili na novo sledeči: IV. letnik: Črnoga Ivan; II. letnik: Jerman Franc; I. letnik: Fajdiga Alojzij, Feguš Ignacij, Gabor Alojzij, Gregor Ivan, Gomboc Franc, Holzeld Anton, Jeler Karel, Kolenc Ivan, Kovarčič Anton, Kušar Stefan, Ornik Friderik, Oster Stanislaw, Petančič Martin, Potokar Ferdo, Požar Helmut, Škafar Ivan, Tominešek Franc, Vogrinec Anton, Zolnir Alojzij.

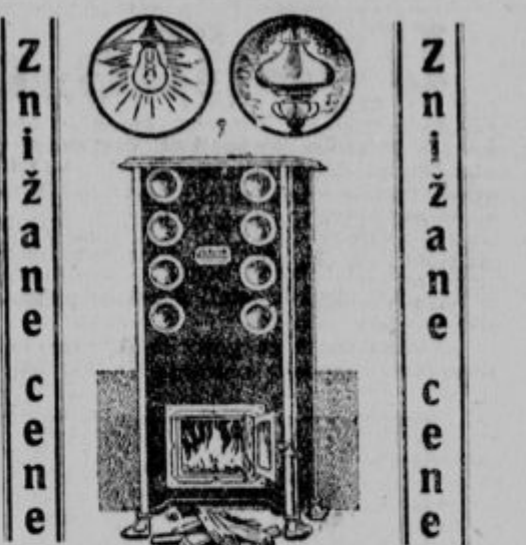
□ Zahvala invalidov. Krajevni odbor Udruženja vojni invalidov v Mariboru izreka celokupnemu občinstvu iskreno zahvalo za izkazano socialno in humanitarno umevanje z adelebo na nedeljski tomboli. Posebno se zahvaljujejo invalidi še trvdkam, ki so darovale lepe dobrote. S čistim prebitkom, ki znaša 10.282 Din se bode priredila najpotrebnejšim invalidom božičnica.

□ Koncert mariborskih učiteljskihnikov. V soboto, dne 10. t. m. prirede mariborski učiteljski zavodov koncert z muzikalnimi in pevskimi točkami. Koncert se vrši v Narodnem domu; pričete je ob 20. Prijatelji mladine!

□ Iz gledališča. Danes se ponovi v Narodnem gledališču Anzengruberjeva komedija »Slaba vest«, ki je pri sobotni premijeri naletela na največje simpatije občinstva. Abonma C. — V soboto bo repriza klasične Ben Jonsonove komedije »Volpone«, v nedeljo pa prva repriza zgodovinske žaloigre »Mayerling«.

□ Obvestilo staršem o davici. V mariborskem okolišču, ozir. v teritoriju okrožnega inspektorata mariborskega, se lansko leto in se se predvsem letošnje leto pojavila davica v zelo številnih primerih. Ker opozarjajo na to dejstvo tudi od drugod v naši državi in iz inozemstva, izgleda, da to ni prelohen pojav, nego da je pričakovati, da smo bli v dobo ko se začena jeta zopet val davice širiti, medtem ko škrlatinka popeta. Številni starši so v zadnjem času že prestali brdiko preizkušnje za življenje svojih otrok. Opozarjamo radi tega vse, ki jim je pri srcu zdravje in življenje svojih otrok, da povzamejo nkrepe v syrho obrambe otrok pred to boleznijo. Znano je marsikomu, da zdravnik, ki pride k na davico obolelimu otroku, da istemu zdravilnega seruma, da tako zmanjša nevarnost ter pospeši ozdravljenje. Tak serum v nekoliko manjši množini dobe tudi zdravi bratci in sestre bolnikov. Z vbrizgavanjem tega sredstva zdravim doseže zdravnik to, da se otrok zavaruje pred nevarnostjo okuženja. To zavarovanje pa traja komaj 14 dni do tri tedne, kar je seve malo, pa popolnoma zadostuje za zavarovanje zdravih otrok pred nalezljivimi boleznimi od obolelega člana rodbine. Predvsem je tak način zavarovanja pred infekcijo dober, ker nastopi zavarovanje že nekaj ur po vbrizganju seruma. S tem postopkom prepreči nevarnost razširjenja davice, ohranil je zdrave otroke, toda le za nekaj časa. V slučajih, kjer te bolezni še ni v hiši, tega sredstva ne bomo uporabljali, ker nima smisla vsake tri tedne otroke na novo cepiti. Radi preteče nevarnosti obolenja in radi dejstva, da se davica pojavlja v vedno številnejših primerih, bi starši želeli sredstvo, s katerim lahko otroke trajno zavarujejo pred to boleznijo. In to sredstvo imamo, uporabljamo ga vse inozemstvo, uporabljamo ga tudi pri nas, a žal še v premalo slučajih. Zato sporočam o tem in priporočam, da starši zavarujejo svoje otroke pred davico s tem popolnoma neškodljivim in popolnoma uspešnim sredstvom. To sredstvo je cepivo, takozvani Anatoxin »Ramona«, ki za trajno zaščiti otroke pred davico. To sredstvo je poleg vsega tudi poceni: za cepljenje enega otroka potrosimo 7—10 Din. V slučajih ubožnosti staršev se izvrši ceptev brezplačno. Torej 10 Din in otrok je varen pred davico. Cepljenje se izvrši v Zdravstvenem domu v Mariboru ali pri privatnem zdravniku. — Upravnik doma Dr. Vrtovec.

□ Zadnja pot Frančiške Ingolič. Ob ogromni udeležbi Mariborčnov se je vršil včeraj popoldne pogreb blagopokojne gostilničarke Frančiške Ingolič na mestnem pokopališču v Pobrežju. Ljudi je bilo toliko, da se je moral avtobusni promet pomnožiti. Spreved je vodil bratranec blagopokojnice pljuški prošt dr. Zagar ob asistenci svojega brata

Kakor električna luč nad petrolejsko tako triumfira ZEPHIR-peč

nad zastarelimi nešteditljivimi pečmi.

Zephir d. d. tovarna peči in emajla, Subotica

Samoprodaja Ljubljana: Breznik & Fritsch
Celje: D. Rakusch
Maribor: Pinter & Lenard

novocerkvenskega dekana Pavla Zagarja. V sprevedu je bila tudi Schönherrijeva godba. V slovo ji je pevski zbor pekel zapel dve lepi žalostinki. Veličasten pogreb je pokazal, koliko simpatije, spoštovanja in priljubljenosti je uživala plemenita pokojnica, znana gostilničarka Frančiška Ingolič v vseh krogih mariborskega prebivalstva.

□ Smrt znanega ekonoma. Včeraj zjutraj je izdihnil po daljšem bolehanju, v starosti 61 let, bivši lastnik kavarne Promenada, Alojzij Lešnik. Pokojnik je bil dolga leta upravitelj knezoškoliškega posestva Betnava pri Mariboru ter pokazal kot tak odlične gospodarske in upraviteljske zmožnosti. Pred več leti je nastopil svoj zaslužni pokoj ter je prevzel obrat kavarne Promenada v Tomšičevem drevoredu, ki je bila njegova last. Pred nedavnim časom ga je pa bolezen prisilila, da je kavarno prodal. Pogreb blagega pokojnika se vrši iz mrtvačnice mestnega pokopališča na Pobrežju ob 4. Naj počiva v miru, težko prizadetim sorodnikom naše iskreno sožalje.

□ Srednješolski lahkoatletski meeting odpovedan. Ker so vodstva nekaterih mariborskih srednješolskih zavodov prepovedala dijakom sodelovanje na meetingu, ki bi se moral vršiti v nedeljo, dne 11. t. m., se tekmovanja za prvenstvo mariborskih srednjih šol ne bodo vršila.

□ Poselska zveza v Mariboru vabi vse k igri »Ljudmila«. Vrši se 11. oktobra ob pol 5 v dvorani Zadrzne gospodarske banke. Priidite!

□ Izlet k Šmarjeti ob Pesnici priredi Narodna Obrana v Mariboru v nedeljo, 11. t. m. V Šmarjeti se vrši prosta zabava s petjem in igranjem. Ob četrta na tri bode izletnike odpeljal izpred hotela »Orel« na Grajskem trgu avtobus. Povzra tja in nazaj 15 Din, za otroke polovična. Povratek v Maribor ob 19. Udeleženci naj se prijavijo v pisarni NO v nedeljo ob 10 do 12.

□ Delo mariborskega kiparja Sojca in sicer kip Marije z Jezusom bo dne 11. t. m. slovesno blagoslovljeno v Rogaski Slatini. Kik bo vzidan v Stritarjevem domu ter je lepa umetnina. Slovesno blagoslovitev bo izvršil prevzr. škof dr. Andrej Karlin.

□ Cenjene oglaševalce ter inserente prosimo, da oddajo svoje za nedeljsko številko namenjene oglase vsaj najpозnejše ob petkih do pol 18 v upravi, Koroška cesta 1, oziroma pri podružnici, Aleksandrova cesta 6, da se bodo mogli po želji uvrstiti v oglasnem delu lista.

□ Za duhovščino se priporoča velika izbira črnega in temnosivega blaga za obleke in povračilne v novi stavbi trgovca Macuna, Maribor, Gosposka 10.

Naše dijaštvo

Slovaški gost med nami. V teh dneh se pripelje v Ljubljano Slovak Jože Mikuš, akademik iz Bratislave. Pridje v zameno akademika, ki ga je poslala Slov. dij. zveza v Bratislavo. S to znamenjavo mladih inteligentov se šele začnemo Slovenci in Slovaki narodno spoznavati in kulturno zblíževati. Zgolj neznatne stike najdemo doslej med tema dvema najmanjšima slovanskima narodoma. Pričakujemo, da bo temu odslej drugače, ko začena ta praktični smoter v Slovanstvu uredničevati Zveza slovanske katol. akad. mladine in starešin. Med Slovaki je ta misel našla široko umevanje in izdatno denarno podporo v vodstvu pokrajinske državne uprave.

Jože Mikuš je odlični Slovak, marljiv študent in aktiven član »Ustredia Slovenskeho katol. študentstva« v Bratislavi. Vrlega gosia z veseljem sprejemamo in mu želimo, da bi se med nami na Slovenskem čutil vsaj tako dobro ko v svoji podtatranski domovini.

»Dijaški koledar« Slovenske dij. zveze se dobi v vseh knjigarnah in večjih trafikah. Ne vsebuje le praktičnih podatkov za našega študenta, ampak prinaša obenem zgoščeno sliko njegovega stremljenja, gibanja in dela! Zato je hkratu pravi almanah, izdan ob jubileju 25-letnice SDZ. Vse to v lični opremljeni in lepni obliki. Cena 15 Din. Vsak naš študent, vsak zaveden naš inteligent ga mora imeti, saj bo s tem le pokazal zanimanje in razumevanje za resno prizadevanje našega dijaškega pokreta v tem času. Zato: Sezi hitro po njem, da ne podeli, ker je tiskan v primeroma zelo majhni nakladi!

»Rast v duhovnosti in božje otroštvo« je pravkar zaključila svoj III. letnik. Lepo je izpeljala svoj letošnji načrt, marsikomu je ogrela srce in mu dala pobude navzgor. — A zadelo jo je ona tragična pest naših razmer: ogrožajo jo gmotne težkoče, ki pa bi se odstranile docela, če bi vsi prejemniki ozi. naročniki poravnali svoje obveznosti in s tem pokazali svoje razumevanje do njenega resnega hotenja. Te dni bomo zato do prizadetih razposlali zadevne opomine. Naj ne bo naš kile brezuspešen: Za našo skupno stvar gre. Le v medsebojni pomoči je odrešitev! — Uprava »Rast« (Miklošičeva 5) razpolaga še z nekaj celotnimi letniki, ki jih je pripravljena dati na željo vezati. Cena v okusno platno vezanemu III. letniku je: 35 Din za dijake, 50 Din za vse druge. Kdor hoče imeti vpogled v gibanje in stremljenje naše mladine v zadnjih letih, naj si gotovo naroči poleg I. in II. letnika tudi III. letnik »Rast«. Uprava tudi sicer prejema letnike v rezavo, ki stane s poštnino vred 25 Din.

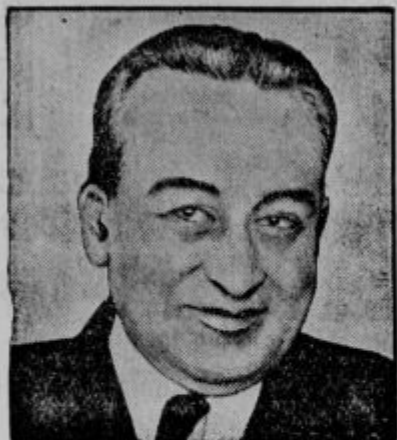
Fotoamaterii!

Vse fotopotrebščine dobite v
Jugoslovanski knjigarni
v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

Uganke naše zemlje

Ni potrebno povzpeti se v svetovni prostor, da bi našli na nerešene tajnosti narave; tudi na naši zemlji jih imamo dovolj in v izobilju. Celo pojavi, katerih prisotnost smo spoznali že v šolskih klopih in jih smatramo za znanstveno dognane, so v svojem bistvu in vzrokih ostali do današnjega dne povsem nepojasnjeni.

Koliko se je že govorilo in razpravljalo o sestavi zemeljske notranjosti! Pri tem pa

Novi državni predsednik v Chile don Juan Esteban Montero. Izvoljen je bil kot kandidat chilenskih vladnih strank.

ne poznamo točno niti tenke zemeljske skorje, na kateri živimo. Le do 1500 metrov globine so do sedaj prodrli rudniki in le do globine 3000 metrov so se prerili z vrtnjem. Kaj je to v primeru z zemeljskim polmerom, ki znaša 6370 km? Niti dvatisoč del: kakor da bi z nohtom nalahno opraskali veliko jabolko. Iz večjih globin prihajajo k nam poslanci v obliki vulkanskih izbruhov; pa tudi te snovi se na svoji dolgi poti toliko izpremenijo, preden pridejo na zemeljsko površino, da ne moremo iz njih sestave sklepati ničesar določnega, na podlagi česar bi ugotovili sestavo in toplotne razmere zemeljske notranjosti. Vse to nas je dovedlo le do tipajočih teorij.

Ni več ne vemo o toplotnem gospodarstvu zemlje. Ugotovili so sicer, da na evropski celini naraste temperatura od 0 do 1000 m globine za 22, med 1000 in 2000 m pa za 28 stopinj Celzija. Za ameriško celino so te številke nekoliko nižje. Odkod ta čudna razlika? Nihče ne ve. In dalje: ali gre ta narastek toplote z večjimi globinami stalno naprej, tako da so v globini 40 km vse snovi brez izjeme v tekočem stanju? Nihče ne ve. Dalje: odkod izhaja ta toplota? Prof. J. Wimmer, ki v neki nemški znanstveni reviji razpravlja o »Problemi in ugankah solnčnega sistema«, spravlja zemeljsko toploto v zvezo z radio-aktivnimi elementi, ki so razdeljeni po zemeljski skorji. Znano je, da se radio-aktivni elementi nahajajo samo v zgornjih plasteh zemlje, v globini 50 km pa ti radio-aktivni elementi enkrat izginejo. Zakaj, to je danes še povsem nerešena zagotetka.

Daleč proč je znanost od poznanja snovne

Ameriški senator Morrow je po povratku s političnih posvetovanj v Beli hiši v Washingtonu doma nenadoma umrl. Zadel ga je srčna kap. Senator Morrow je bil star 58 let. Najprej je bil odvetnik, od leta 1914. pa soudeležnik banke I. P. Morgan & Co. Lani je bil izvoljen za senatorja. Bil je eden najbolj sposobnih ameriških diplomatov. Udeležil se je kot ameriški delegat tudi londonske pomorske konference. Njegova edina hči je soproga znane prekooceanskega letalca, polkov. Lindbergha.

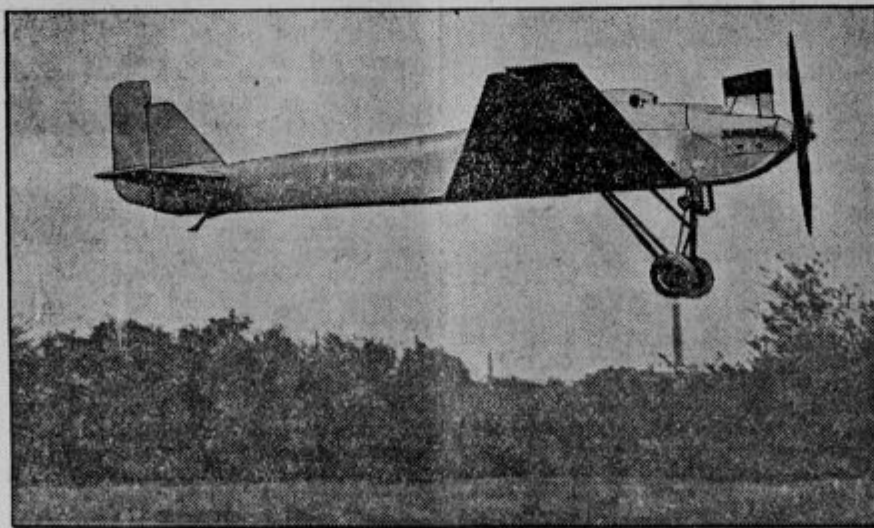
sestave zemlje. More se reči le, da so sedanji zemeljski elementi nastali iz pradednih elementov in da so samo relativno stalni. Je sicer več domnev, toda vse skupaj so samo gole domneve in prav nič drugega.

Kar se tiče starosti zemlje, jo računajo znanstvene metode moderne atomske fizike iz tako zvanih končnih produktov radio-aktivnih razpadnih vrst. Pri tem pa nihče ne pozna stabilizirane stopnje posameznih elementov v posameznih geoloških časovnih razdobjih. Taka računanja zemeljske starosti niso druga kakor igračkane, katerim se po krivici nadeva plašč znanosti.

Nadaljnja uganke je skrivnostno utripanje zemeljske skorje, ki ga označujejo tudi kot dihanje zemlje.

Tudi o postanku zemeljskega magnetizma znanost do sedaj samo ugiba. Domnevajo, da je zemeljski magnetizem produkt zemeljskega vrtenja. Ta domneva pa ni edina možnost.

Toda to so le stvari, ki so dostopne vsakemu laiku v prirodoslovju, koliko je pa še drugih skrivnosti, za katere marsikateri lajik niti ne ve, da sploh obstajajo. Iz vsega tega sledi, da smo še daleč od temeljitega poznanja skrivnosti in ugank naše zemlje. Po pravici lahko rečemo, da nam je naša zemlja v mnogih ozirih še popolna tujka.

Novo letalo za stratosfero. V Dessau se je vršil poizkusni polet novega Junkerjevega letala, ki je določeno za polet v stratosfero. Letalo je opremljeno z motorjem, ki ima 800 konjskih sil. Poizkusni polet je potekel zelo zadovoljivo.

Vremenoslovec in stoletna pratika

Vodja meteorološke postaje v Göttingenu je v nekem znanstvenem časopisu trdil, da se znani švedski vremenoslovec dr. Heder- sen, učenjak svetovnega slovesa, pri svojih vremenskih napovedovanjih v izdatni meri poslužuje stoletne pratike. Vsi vremenoslovci so postali pozorni. Prišlo je pa še lepše. Dr. Heder- sen je namreč v polni meri potrdil nav- edbe svojega tovariša, ki je hotel dr. Heder- sena s svojim »odkritjem« *v znanstvenem svetu onemogočiti. Dr. Heder- sen je izjavil, da se res poslužuje stoletne pratike, celo zelo pogosto. Zakaj mož, ki je sestavil stoletno pratiko, je bil pravi ženig med vremenoslovci. Njegove napovedi se res jako točno izpolnjujejo. Mnogo točneje kakor napovedi marsikate- rega visoko čislana vremenoslovca. Dr. Heder- sen je šel še dalje. Dejal je, da, če bi bili mnogi njegovi tovariši nekoliko bolj po- šteni, bi morali priznati, da so se tudi sami neredko poslužili stoletne pratike.*

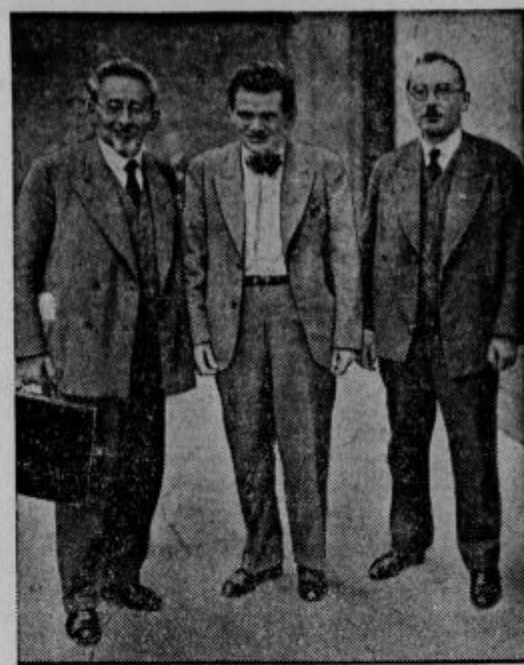
Ljuba stara stoletna pratika, nad katero skoraj vsak omikanec više nos in nad katero so razni vremenoslovci izrekli svoj anatema, je zopet prišla do časti po zaslugi vremeno- slovca svetovnega slovesa! Če tudi dr. Heder- sen del svoje učenosti črpa iz te pratike, zakaj bi se je potem navadni zemljani ne posluževali? Morda bi se marsikak vremeno- slovec s svojimi vremenskimi napovedmi ne blamiral tako pogosto, če bi tudi on svoj nos tu pa tam vtaknil v stoletno pratiko.

*
»Gospod doktor, hudo sem bolan.«
»No, bomo videli. Povejte kaj o svojem živ- ljenju.«
»Živim kakor vsi reveži. Delam kakor konj, ves dan letam okrog kakor pes, zvečer sem zdelan kakor črna živina, pa zaspim kakor medved.«
»Ah tako... hm... ali vam ne bi kazalo, da poiščete živinozdravnika.«

Genij med natakariji

Pred kratkim je umrl v Parizu I. Oliviers, natakari v hotelu Ritz. Njegovo smrt so z ob- žalovanjem vzeli na znanje tudi mnogi Lon- dončani, ki so ga poznali s svojih obiskov v Parizu. Kdor bi ga sodil po stališču, ki ga je imel v hotelu, bi ga smatral za plačilnega natakarija, toda nihče, ki ga je videl pri delu, bi si ne drznil kaj takega o njem reči. Bil je knez med natakariji in je bil vsaki situaciji tako dorasel kakor najbolj izkušen diplomat. Tajnost njegovega uspeha je bila v tem, da je poznal vse velike može sveta in znal od teh tudi razlikovati one, ki so same sebe imeli za velike. Na prvi pogled je znal pre- soditi vsak stan, razporedenje gosta in tudi ni nikdar pozabil imena nobenega gosta, s katerim je imel enkrat opraviti. Silno vpludno je znal postopati z ženskami. Če je stopila v lo- kal londonska lady s psom, je slovesno stopil k psu, ga poklical po imenu, potrepal po ušesih in vprašal po njegovem zdravju. Takoj nato je predlagal zanj nekaj pripravnih jedil. nato šele je vprašal damo, kaj bo ona izbrala. Na ta način se je seveda prikupil na prvi mah vsaki ženski. Napram moškim je obsto- jala njegova umetnost v tem, da je znal nji- hovo razporedenje, najsi je bilo kakršnokoli, takoj spremeniti brez besed v kulinarčno.

Nekega dne, kmalu po svetovni vojni, je prišel v Ritz lord Curzon, bivši indijski pod- kralj. Konferenca, ki se je je udeležil, ga je

Ustanovitev »Socialistične delavske stranke Nem- čije«. Izključena opozicija Socialdemokratske stran- ke Nemčije je imela v Berlinu državno konferenco in se je konstituirala v »Socialistično delav. stran- ko«. Na sliki vidimo ustanovitelje nove stranke (od leve): državna poslanca dr. Rosenfeld in Sey- dewitz ter odvetnik dr. Eckstein.

Gospodarjev glas v radiu

Z daljave več kakor 6000 km je neki Američan govoril svojemu psu in ta je glas svojega gospodarja takoj spoznal. Član ame- riške ekspedicije, ki raziskuje še malo znano ozemlje Matto Grosso v Braziliji, David New-velt, je prišel za nekaj dni v New York in je od tam govoril s svojim psom, ki je tudi pri ekspediciji in se sedaj nahaja v brazil- skem pragozdu. Lovskega psa so privedli pred sprejemni aparat in sedaj je Newelt najprej zatrobil na svoj lovski rog, čigar glas je bil psu prav dobro znan. »Kako ti gre, stari Jak?« *je vprašal nato gospodar. Ne- kaj minut pozneje je oddajalec radia v Bra- ziliji sporočil Neweltu, da je pes glas svojega gospodarja slišal in spoznal. Ves razburjen je tekal po taborišču in je bil neutolažljiv, ko ni mogel nikjer najti svojega gospodarja.*

Lord Reading, angleški zunanji minister se te dni mudil v Parizu.

zelo utrudila. Oliviers, ki seveda ni prezrl lordove utrujenosti, je takoj mirno stopil k njemu in dejal: »Večerjo sem že naročil, mylord.« *Prve tri jedi so z matematično na- tančnostjo odgovarjale kulinarčnim željam lordovim, nato pa je pristopil k njemu Oli- vriers, ki od prvega stavka še ni spregovoril nobene besede, s krožnikom fižola v vsaki roki, rekoč: »Oprostite, mylord, vem, da boste jedli fižol, toda ne spominjam se več, ali ga imate rajši z ali brez masla. Na tem krožniku je fižol, kuhan na vodi, na tem pa pražen v maslu.« *Očividci pripovedujejo, da je lord Curzon nato dejal: »Oliviers, vi ste Napoleon med ljudmi!«**

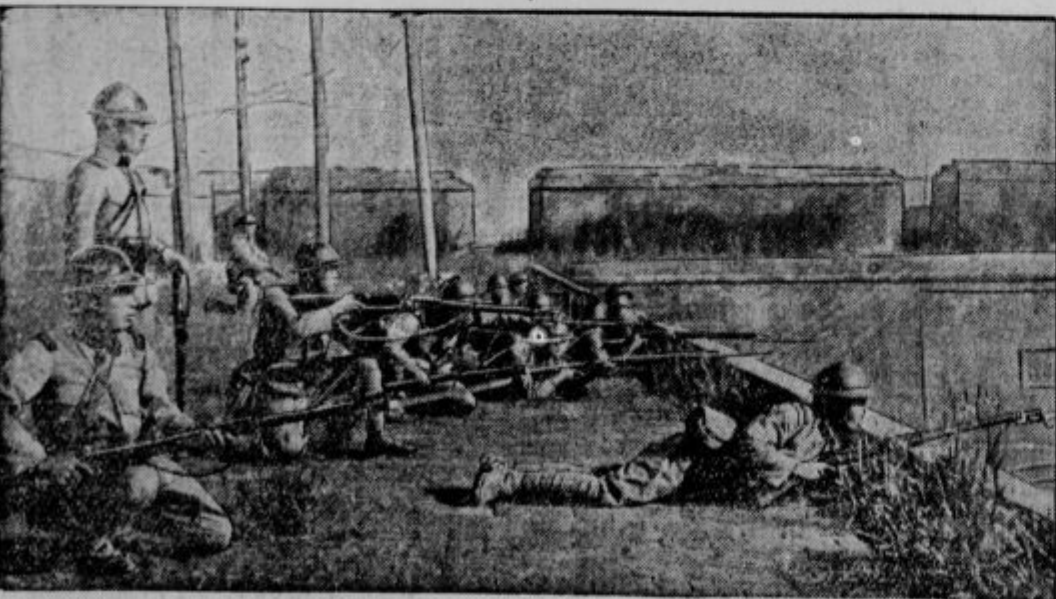
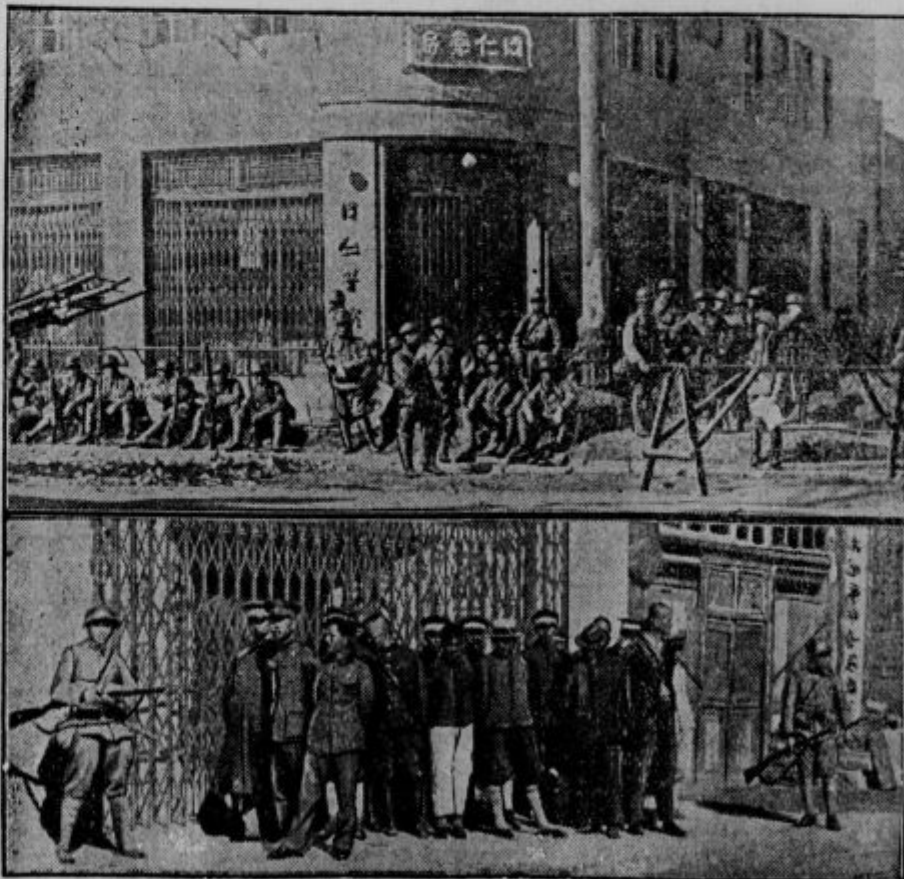
Črno leto za planince

Po podatkih švicarske turisticke zveze je zahtevala letošnja planinska sezona izredno veliko žrtev. Do srede septembra se je smrtno ponesrečilo v evropskem gorovju 214 veči- noma mladih planincev. Število težje in lažje poškodovanih presega 1500. Navedeno število bo pa gotovo še nekoliko večje, ker omenjena turisticna zveza gotovo ni dobila podatkov o prav vseh nesrečah na hribih.

*
Pri bricu. »Gospod mojster, vi pa res preveč računate.«
»O ne, saj imamo zdaj tudi več dela.«
»Kako pa to?«
»No, saj imajo sedaj zaradi denarne krize vsi gospodje daljše obraze.«

*
Krotek tiger. V mesto je dospel potujoči zve- rinjak in razkazoval kot glavno senzacijsko kletko, v kateri sta skupaj mirno sedela tiger in ovca.
»Ali se res dobro razumeta,« *se je zanimal neki obiskovalec.*
»Pa še kako. Malokdaj se skregata in tudi takrat traja prepri samo par minut.«
»In kaj potem?«
»Potem moramo seveda vedno kupiti novo ovco.« *—*

*
»Obtoženec, plačali boste 7000 Din globe, ket ste izdali črke brez kritja.«
»Ali smem tudi za ta znesek izstaviti ček, gospod sodnik?«

Z mandžurskega bojišča. Slika na levi: Japonsko vojaštvo brani trdnjavske nasipe pri Mukdenu. — Na desni zgoraj: Prva v Evropo došla slika o vkorakanju japonskih čet v Mukden: močne japonske čete na vseh važnih cestnih križiščih obvladujejo mesto. — Spodaj: prvi ujetniki — kitajski policisti.

Zavarovalnice, požari, požigi

Ze v preteklem, zlasti pa še v letošnjem letu, so se požari proti pričakovanju, ki ga prikazuje statistika, tako pomnožili, da moramo to označiti kot izvanreden pojav. To daje povod zavarovalnicam, da javno izrazijo svoje mnenje.

Vzroki požarov so nesrečni slučaj, dalje nepredvidnost in malomarnost zavarovancev samih in pa požigalci, ki iz spekulacije zažgo svoje lastno imetje ali s požigom uničijo tuje premoženje.

Namen zavarovanja je kriti po nesrečnih slučajih nastale škodo. Nikakor pa ne spadajo v okvir odškodninske dolžnosti vsled velike malomarnosti ali pa celo iz spekulacije nastale škodo.

Požari iz malomarnosti, nepredvidnosti, se preprečijo v glavnem na ta način, da se zabrani nepoznanim in sumljivim osebam dostop v poslopja, poveča pazljivost nad otroci, ter zlasti prepove kajenje in nepredvidno ravnanje z lučjo in vžigalnicami v gospodarskih poslopih in prostorih, kjer se nahajajo lahko upaljški predmeti. Posebno paznjo je polagati na redno čiščenje in pravilno vzdrževanje dimnikov, peči in ognjišč. Obstaja pa seveda še mnogo drugih varnostnih ukrepov, da se požari preprečijo.

S stališča narodnega gospodarstva bi bilo po zdravitvi, da se s sodelovanjem vseh krogov onemogoči požigi in požarne škodo vsled malomarnosti. V interesu vseh zavarovancev je, da se do-

seže ta cilj. Zavarovalnice bodo namreč prisiljene, če te abnormalne razmere ne prenehajo, zvišati premije.

Požigalci morajo priti v roke pravice. V to svrhu naj sodelujejo vsi, da bo močje poklicanim oblastem priti na sled požigalcem. Zavarovalnice s svoje strani pa oblikujejo visoko nagrado vsakomur, ki bo dal take podatke, da prejme požigalec zaslužen kazni.

Požigalci v pogostih slučajih prekomerno zavarujejo v nadi na dobiček. Nekateri oplateni ljudje na sklepajo previsoka zavarovanja v strahu za svojo imovino.

Zavarovalnice opozarjajo, da je prekomerno zavarovanje brez koristi. Zavaruje naj se pri popolnoma novih predmetih nova vrednost, pri starih naj se upošteva zmanjšana vrednost vsled starosti in obrabe. Na tej podlagi izplačajo zavarovalnice odškodnino po določbah zavarovalnega zakona. Po tem naj se ravnaajo zavarovanci, ki vrednost zavarovanih predmetov najbolje poznajo.

Končno opozarjajo zavarovalnice, da bodo za pogorele stavbe, ki bi se ne vstavile v prejšnji stan, povračale v smislu zavarovalnega zakona in splošnih zavarovalnih določil le prometno vrednost istih, ki pa je v sedanjih razmerah mnogo manjša od resnične vrednosti.

ANKER — COMMERCIAL UNION — CROATIA — DUNAV — HERCEG-BOSNA — JADRANSKA — JUGOSLAVIJA — ROSIJA FONSIER — ROYAL EXCHANGE ASSURANCE CORPORATION — SAVA — SLAVIJA — TRIGLAV — L'UNION — VARDAR — VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

Svetovna letina 1931

Mednarodni kmetijski zavod v Rimu objavlja sedaj v svojem najnovejšem poročilu o svetovni letini za 1931, v kolikor so mu jih poslale vlade raznih držav.

Na severni poluti je znašal pridelek pšenice v 29 državah 735 milj. met. slotov, lani 780, 1929 pa 718 milijonov slotov. Letina rži je dala v 20 državah severne polute 189 milijonov, lani 234 in 1929 234 milijonov slotov. Pridelek ječmena je znašal letos v 27 državah 229, lani 284 in 1929 286 milijonov slotov. Letina ovsa je dala v 23 državah severne polute 394, lani 434 in 1929 430 milijonov met. slotov.

Sama Evropa je imela po doslej zbranih podatkih le malo slabšo letino kot lani. Pri ovsu je bila višja. Nasprotno pa je rž dala znatno manj kot lani. Severna Amerika pa je dala letos znatno slabšo letino kot lani, kar je posebno videlo pri ječmenu. Cenitve v Aziji in Afriki niso dale

posebnih novih rezultatov. Če vpoštevamo še druge države, katerih letina ni obsežena v navedenih cenitvah, znaša pridelek pšenice na celim svetu 880 milijonov slotov (manj 40 milijonov v primeri z lanskim letom), rži 205 (manj 45), ječmena 280 (manj 55) in ovsa 480 (manj 35) milijonov slotov. Zmanjšanje svetovnega pridelka je pripisovati predvsem vremenskim neizjemam v USA. Ravno tako so nekateri kraji vzhodne in južne Evrope trpeli zaradi velike suše. Drugi kraji pa so zopet trpeli zaradi velikega dežja (zapadna Evropa in Nemčija). Za sovjetsko Rusijo ni še podatkov, vendar je računati, da je letos pridelek manjši. Na Kitajskem so poplave zelo zmanjšale izgleda.

Skupno je torej na celim svetu računati z manjšim pridelkom kot lani. To pa daje zopet sklepati, da se bodo sedanje velike zaloge pšenice po celim svetu zmanjšale.

borzi zaključena po neizpremenjenem tečaju Lj. kred. kakor tudi v Zagrebu. Nadalje je med bančnimi papirji bila nekoliko čvrstješa Poljovanka, ki je bila zaključena po 47, kasneje je popustila na 45 in se zopet uvrstila na 46. Unionbanka se je uvrstila na 185 blago v primeri z blagom 120 večeraj. Ostali bančni papirji so bili neizpremenjeni.

Med industrijskimi papirji je bila zaključena na ljubljanski borzi Kranj, ind. po 288, nadalje so bile zaključene večje po neizpremenjenem tečaju, ki so bile po istem tečaju zaključene tudi v Zagrebu. Trboveljska je ostala neizpremenjena. Poleg teh je bila zaključena tudi ošeska Sečera na po neizpremenjenem tečaju 160. V ostalem ni bilo izprememb.

Ljubljana, 8% Bler. pos. 59 bl., 7% Bler. pos. 54 bl., Celjska 150 den., Lj. kred. zaklj. 115. Kred. zavod 195 den., Večje zaklj. 110, Stavbna 40 den., Kranj, ind. zaklj. 288, Ruše 125 den.

Zagreb, Drž. pap. 7% inv. pos. 62—68, agrarji 40 bl., vojna škoda ar. 285—300, kasa 300 bl. (300), 12. 310—313 (312), 8% Bler. pos. 55.75—56 (55, 56), 7% Bler. pos. 52—55 (53), 7% pos. Drž. hip. banke 58—63, 6% begl. obv. 44—46 (45). Bančne delnice: Poljo 46—47 (47, 45, 46), Union 135 bl., Jugo 67—68 (67), Lj. kred. 115—118 (115), Medunarodna 68 den., Obrtna 36 den., Prašedionca 957.5—960 (957.50), Srbska 187—188 (187), Zemaljska 110—112 (110). Industrijske delnice: Guttmann 110 bl., Slavonija 200 bl., Našice 680 bl., Danica 60 bl., Pivara Sar. 190 bl., Drava 185 den., Sečera na Osjek 160—170 (160), Brod. vag. 55 bl., Večje 110—115 (110), Ragusea 290 bl., Oceanla 190 bl., Jad. plov. 440 bl., Trboveljska 190—200 (190).

Belgrad, Narodna banka 5000—6000, 7% inv. pos. 65.50—66 (66.25), agrarji 40 bl., vojna škoda 300.50—308 (301, 300.50), 11. 306 den., 12. 300—312 (310, 300), 6% begl. obv. zaklj. 45—45.75 (46), 8% Bler. pos. 55 den., 7% Bler. pos. zaklj. 58.50, 7% pos. Drž. hip. banke 60.25 den.

Žitni trg

Po poročilih iz Romunije in naše države, ki sta najvažnejša producenta koruze v Evropi, je bila letina dobra. Izgleda so tudi na Madžarskem dobri. V 4 državah: Jugoslavija, Romunija, Madžarska in Bolgarija računajo na pridelek 115 milijonov met. slotov v primeri s 100 milijoni lani. Nasprotno pa je bil manjši pridelek koruze v Italiji, Češkoslovaški, Španiji in Avstriji. V USA je bilo vreme neugodno, vendar računajo, da bo pridelek večji kot lani, ko je bila slaba letina.

Slabo pa kaže krompir. Slabo vreme je škodovalo kulturi v celih severozahodni Evropi. Letina bo dala v Franciji in v Švici boljše rezultate kot lani, češim je pridelek v Nemčiji manjši kakor lani. Zelo slaba pa je letos povsod kvaliteta krompirja.

Novi Sad, Pšenica sr. 2% 225 zaklj. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: skupno 36 vagonov.

Budimpešta, Tendence čvrsta. Promet omejen. Pšenica dec. zaklj. 9.50—9.52, marec 10.60—10.66, zaklj. 10.65—10.66, rž marec 10.70—10.81, zaklj. 10.72—10.75, koruza maj 12.60—12.65, zaklj. 10.62—10.65.

Živina

LJUBLJANSKI ŽIVINSKI SEJEM

Ljubljana, 7. oktobra 1931.

Danes se je vršil v Ljubljani živalski sejem. Priglasenih je bilo na sejem: 174 konj in 17 žrebet, 115 volov, 92 krav, 23 telet in 235 prašičev, po večini malih za rejo. Prodanih je bilo: 20 konj, 50 volov, 39 krav, 12 telet in 135 prašičev. Cene so se gibale: voli I. vrste 6—6.75 Din, II. vrste 5—6 Din, III. vrste 3.50—5 Din; krave, dobele: 5—6.50 Din, klobasnice 2.50—3.50 Din; teleta 7—9.50 Din; prašiči pa po 120—180 Din komad. Kupčija je bila z ozirom na prejšnje sejmne danes še nekoliko živahna.

Hmelj

Nürnberg, 7. okt. tg. Danes je bilo na trgu 100 bal, prodanih pa je bilo 60 bal, in sicer samo srednjega hallertauskega hmelja po 50 do 55 mark. Od lanske letine pa so bile prodane zopet večje postavke hmelja za eksport po 10 do 12 mark. Za izostavke hmelj ni bilo nobene kurdije. Razpoloženje je nadalje mirno.

V Atenah

(Od posebnega poročevalca.)

3. oktobra.

Zanimanje za balkanske igre v Atenah je bilo letos izredno veliko. Poleg običajnih udeležencev iz naše države — lahkoletov — so prvič potovali na zgodovinska tla v Atene tudi igralci tenisa. Prejšnja leta so v tenisu tekmovali samo Grki in Romuni. Iz naše države so pa potovali samo lahkoletniki in še ti le z veliko težavo. Kar se tiče denarnih sredstev, smo bili vedno pripušeni samim sebi, med tem, ko so druge reprezentance dobivale precejšnjo podporo od svojih držav. Uspehi, ki so jih pa ravno letos dosegli naši zastopniki v teniškem sportu, so povzročili, da je odšla na dolgo potovanje v Atene tudi naša teniška reprezentanca, ki jo tvorijo gospoda Schläfer in Kukuljevič in dami Gostiša in Schrager. Prvič so nastopili že v četrtak, torej prej, kakor smo prišli mi v Atene. Teniško zastopstvo stanuje ravno tako v luksuznem hotelu »Akropolis«. Ta luksuzni hotel je taborišče vseh sportnikov iz balkanskih držav. Tak živčav, kot je v tem hotelu, se redko kje najde. Dosedaj med seboj si neznani atleti se sporazumevajo z govorom mutev, to je, kažejo si razne znake. Najlažje se pa sporazumevamo s številkami. Grku sem napisal na listič 100 metrov, zraven sem pa dobil čas, katerega porabi najboljši Grk za to progo. Pa smo izračunali, katero mesto nam bo pripadlo. Tako smo že danes približno ugotovili, kakšne rezultate bomo dosegli jutri.

Eno je pa gotovo, da Grki, ki so prav za prav naši najhujši konkurenti, letos nastopajo v oslabljeni sestavi. Njihovi najboljši atleti, kakor Bekiaris, Virginis in Stavrinis, ne nastopajo. Tudi Bolgari so prišli brez najboljšega atleta, lanskega zmagovalca na 800 in 1500 m — Pedana. Sicer tudi nam manjkajo, toda šlo bo vseeno.

Danes smo pri kosilu morali ugotoviti, da je hrana precej boljša, kakor pa prejšnja leta. Vendar naši težki niso zadovoljni. Lani jim ni uga-jalo olje, letos so pa prevažne porejje. Toda to ne kvari naše dobre volje. Atene so danes okrašene z grškimi in turškimi zastavami, vse v čast turškemu ministrskemu predsedniku Izmet paši in pa zunanjemu ministru Tefvik Rudži beju, ki bosta

skupno z Venizelosom in ostalimi grškimi ministri svačano otvorila balkanske igre. (Dobro bi bilo, ako bi tudi pri nas tako-le pri važnejših sportnih prireditvah sodelovali zastopniki oblasti.) Vsi boljši atleti naše, kakor tudi ostalih reprezentance, so neprestano oblegani od fotografov in karikatristov. Časopisi so polni slik, karikatir in opisov uspehov raznih atletov. Skratka, zanimanje je tako, kakor je to možno samo v zemlji, kjer žive nasledniki slavnih Helenov, ki so prvi v zgodovini človeštva prirejali organizirane sportne tekme!

Med tem, ko smo mi potovali in se na potovanju zabavali s šahom, preferanso in drugimi igrami, so se naši tenis-igralci že borili. Sredi mesta, poleg razvalin starega Jovitovega templja, imajo Atenci svoje teniške prestore, okoli katerih je postavljena krasna tribuna, na kateri je prostora za približno 2500 gledalcev. Tukaj sta si Schläfer in Kukuljevič priborila prvo zmago nad Bolgarom Surudjevom in Jordanovom. Mešani par Gostiša in Kukuljevič sta pa odpravila romunski par Zizovic in Mishou. To so bili prvi uspehi. Tudi drugi naš par Schrager-Schläfer je zmagal nad romunskim parom Puljev-Golesev. Vendar je bila zmaga veliko težje izvojevana. Tudi ostale borbe so bile izredno lepe, vendar so Romuni povsod premagali Grke. Največji uspeh so pa dosegli naši teniški igralci danes popoldne. Mogoče smo jim malo tudi mi pomagali, kajti bodriši smo jih dovolj. Mešani par Gostiša-Kukuljevič je odpravil grški par Lenos-Xidis, ki velja za najboljšega, po naravnost briljantni igri. V drugem setu sta naša dva reprezentanta nekoliko popustila, toda mi smo jih s svojim bodrenjem spravili zopet v ravnotežje in z naravnost ekshibicijsko igro, kakršno se redko vidi celo na velikih mednarodnih turnirjih, je končal ta set s 6:0 v našo korist. Kakor prvi dan, tako je tudi danes par Schläfer-Schrager imel težko nalogo. Nasprotnik je bil par Kasamatis-Zerlandi, ki je ogrožal do zadnjega seta zmago našemu paru. Nekaj časa so bili na vodstvu Grki, nekaj časa pa zopet naši. Za vsak point se je vršila ogorčena borba, dokler ul dosegla zmago večja vzdržljivost našega para. Po teh borbah imajo naši tenisi igralci upanje, da bodo tudi v finalu dobri odrezali. Jutri pa se tenis-tekme ne vrše, ker bo pričelo tekmo-vanje lahkoletov, za katero smo dobro pripravljani.

Kolinska

TVORNIKA

CIKORIJE

REDILNA KAVA

OKUSNA IN ZDRAVA JE

KOLINSKA KAVA

Celje

Program prosvetnih večerov. V okviru prosvetnih večerov se vrši letos še 7 predavanj in sicer vzgoja mladine. 19. okt. t. l. — profesor dr. Stanko Gogala: Boj za mladino. — Celjski pester večer, — 9. nov. prof. dr. Pavle Blaznik: Celje v preteklosti; konservator Marjan Marolt: Celje danes. — Socijalno vprašanje, 23. nov.: bogoslovni lektor p. dr. Angelik Tominec: Odločilna doba za evropsko civilizacijo. Dobrodelnost, 18. jan. 1932. — prior p. Valerijan Učak: Ljubzen do bližnjega drugod in pri nas. — Za dobro voljo in oddih. 8. februarja. — profesor Janko Mlakar kuha ob sklopih slikah »Planinski ričlet. — Slovensko gospodarstvo, 7. marca. — ravnatelj dr. Jože Basaj: Današnje stanje slovenskega gospodarstva, in izgledi za bodočnost. — Materinski dan 20. marca ob pol 4. uri popoldne — prof. bogoslovja dr. Jože Jeraj: Matere — čuvarice narodove siže in njegove zdravja. Prosvetni večeri se vrše v velikih dvorani Ljudskega doma vsakokrat ob 8. uri zvečer.

Prosvetni teden od 12. do 18. t. m. KPĐ priredi v času od 12. do 18. t. m. v mali dvorani Ljudskega doma 7 strokovnih predavanj o zelo važnih vprašanjih sedanje dobe. V ponedeljek 12. t. m. govori g. Vatroslav Trautak o »Državni sodni oblasti, 13. t. m. g. dr. Jakob Hodžar o »Pravnem varstvu življenja, dobrega imena in imetja, 14. g. Vincenc Prelog o »Današnjem denarnem prometu, 15. g. Peter Kovačič o »Dobrodelnosti v Celju, 16. g. dr. Fischer o »Državni higijeni zaščiti in v soboto 17. t. m. g. Viktor Smigovec o »Bolniškem in neugodnem zavarovanju. Vsa ta predavanja se vrše ob 8. uri zvečer. Zaključijo se pa prosvetni teden s predavanjem g. župana Alojzija Miheliča o »občinski upravi« v nedeljo 18. t. m. ob 9. predpoldne. Vstop vsakomur prost!

Pevsko društvo »Olikas« v Celju prične z rednimi pevskimi vajami v petek, dne 8. oktobra točno ob 8 zvečer v začasnem društvenem lokalu pri gostilni Berger, vhod Dečkov trg na dvorišču levo. Vsi pevci se pozivajo k točni in polnoštevilni udeležbi, novi pevci, ki imajo veselje do petja se sprejemajo do 6. nov. — Odbor.

Družabni klub vabi vse člane na razgovor v mali dvorani Ljudske posojilnice v vrhu razgovora glede plesnega tečaja. Sestanek se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor.

Redek eksemplar goba. V torek 6. t. m. je našel neki naš naročnik na hribčku za mestnim pokopališčem izredno velik eksemplar »jurčaka«. Goba tehtja v celoti 1 kg 63 dkg. Goba je razstavljena v izložbi naše podružnice v Cankarjevi ulici.

Nedeljski sport. V nedeljo 10. t. m. je začel prvenstvenega tekmovanja v celjskem okrožju. V prvem kolu se srečata v Celju na sportnem igrišču SK Celja na Glaziji SK Šoštani in SK Celje na igrišču Atletikov pri Skalni kleti da rez. Atletik SK in SK Olimp.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 8. oktobra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Gimnastične vaje. — 19.00 Dr. Bajec: Italijanska. — 19.30 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 20.00 Zlatko Najzer: O ustroju materije. — 20.30 Orgelski koncert magr. Stanko Premra. — 21.30 Samospeve poje gosp. Milan Jug. — 22.00 Magistrov šramel-kvartet izpod šmarne gore. — 22.45 Poročila.

Petek, 9. oktobra: 11.30 Šolski radio: Uvod v praktične vaje o pravilni izgovorjavi slovensčine. — 12.15 Plošče. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Gdč. Humek: O vegetarijanski prehrani. — 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. — 19.30 Knežević: Moralna moč sokolstva. — 20.00 Dr. O. Reja: Vspora na Mt. Blanc. — 20.30 Prenos iz Beograda. — 22.30 Čas, vesti.

Drugi programi

Petek, 9. oktobra 1931

Belgrad: 12.05 Radio orkester. — 17.00 Narodne melodije. — 17.30 Šlagerji. — 18.00 Popolodanski koncert. — 20.30 Življenje in smrt Enrica Caruso. — 22.50 Radio orkester. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 17.00 Kvartet. — 20.00 Belgrad. — 22.40 Lahka glasba. — Budapest: 17.30 Čiganska glasba. — 19.00 koncert vojaške godbe. — 20.00 Orgelski koncert. — 21.45 Poljudne pesmi. — 22.30 Večerni koncert. — Dunaj: 20.00 Koncert Brahmo-Wolf-Buekner. — 21.15 Ogrska poljudna glasba, prenos iz Budimpešte. — Milan: 19.20 Pesira glasba. — 21.15 Komorna glasba. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. — 21.00 Pri-povedni večer: Nočni koncert. — 23.00 Lahka glasba. — Rim: 13.10 Lahka glasba. — 17.30 Instrumentalni koncert. — 21.00 Operni večer. — Berlin: 20.30 »Razbojnik«. — 22.00 Koncert v dobrodelne namene: Nočni koncert. — Katovice: 20.15 Simfonični koncert. — 23.00 Lahka glasba. — Stuttgart: 19.45 Anekdote. — 20.00 Simfonični koncert. — Barcelona: 13.00 Radio orkester. — 20.30 Francoski večer. — 21.05 Radio orkester. — 21.25 Kupleti. — 22.20 Lahka glasba.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Četrtek, 8. oktobra: Zaprtlo. Petek, 9. oktobra: PRITILČJE IN PRVO NADSTROPJE. Red A.

Sobota, 10. oktobra: TAKSNA JE PRAVA. Red C. Nedelja, 11. oktobra: KRALJ NA BETAJNOVI. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

OPERA

Začetek ob 20.

Četrtek, 8. oktobra: LATERNA (LUCERNA), premijera. Izven. Petek, 9. oktobra: Zaprtlo. Sobota, 10. oktobra: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR, opereta. Premijera. Izven.

Nedelja, 11. oktobra: VIJOLICA Z MONTMARTRA, opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 12. oktobra: Simfonični koncert opernega orkestra v Unionski dvorani. Izven.

Prihodnja dramska premijera bo v sredo dne 14. oktobra. V režiji g. Debova se vprizori troje-janska igra s prologom »Veste, ki jo je napisal Maurice Rosland.

Prea številka opernega gledališkega lista je izšla danes z vsebino, ki se nanaša na premijero Novakovke operete »Laterna«. Gledališki list urejuje Matija Bravničar. Dramskega gledališkega lista, pod uredništvom Frana Lipaha, pa so izšli do sedaj 4 številke. Gledališki list se dobiva pri blagajni in biljetarjih.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani prosi svoje p. n. abonente, da vplačajo drugi obrok abonmaja do 14. oktobra.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 8. oktobra ob 20. uri: »SLABA VESTA. C. Petek, 9. oktobra: Zaprtlo.

Sobota, 10. oktobra ob 20. uri: »VOLTONE. A. Nedelja, 11. oktobra ob 20: MAYERLING.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo

Službe iscejo

Službo tajnika

obenem organista z najboljšimi spricčevali službovanja, proti malemu honorarju sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tajnik« št. 11.833.

Ako potrebujete

zanesljivo zaupno oporo, katere je zmožna v vseh poslovnih zadevah nadomestiti šefa z vsestransko trgov. naobrazbo, z mirnim samozavestnim nastopom ter zmernimi zahtevami, dobite naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.857.

Kuharica

želi zaposlitve pri finančarjih, vdovcu ali v večji kuhinji. — Ponudbe pod »Vajena gospodinjstva« št. 11.881 na upravo »Slovenca«.

Službodobe

Krojaškega vajenca

sprejme Krojačnica, Mestni trg 5/II.

Za prodajo masla

in sira se sprejmeta proti primerni proviziji agilna zastopnika za Kranjsko in Štajersko ter eden za Ljubljano. Prednost imajo predvsem že vpeljani zastopniki z zastopstvom v špicerijski stroki. Ponudbe pod značko: »Zastopnik« št. 11.873 na upravo »Slovenca«.

Več čevljarstvih

pomočnikov in enega vajenca takoj sprejme Jernej Bertoncelj, Dobrava, pošta Podnart — postaja Otoče. Za hrano in stanovanje preskrbljeno.

Hlapca

pridnega in poštenega takoj sprejemem. Ponudbe na Karl Goldschmidt, umetni mlin, Fram pri Mariboru.

Čevljarstvi pomočnik

starejši, dobi stalno delo v Ljubljani takoj. Oskrba v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.874.

Trgov. učenca (-ko)

sprejme boljša špicerijska in delikatesna trgovina v Ljubljani. Vsa oskrba pri starših. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.802.

REKLAMA »SLOVENCU«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

iz zbirke »Slovenec«

Pouk

Čamernikova

šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Učenkam pletiljam

brezplačen pouk, če si nabavijo pri nas pletilni s. o. »Tehna« družba, Ljubljana. Mestni trg 25/I.

Krojači, šivilje,

nešivilje, pletilje! Strokovno krojno učilišče — Ljubljana, Mestni trg 5/II, poleg magistrata. (Pazite na naslov.) Krojačem kot enostavni kroji moških oblek, uniform (važno vojni obveznikom), za preč. duhovščino in drugo. Šiviljam, nešiviljam, pletiljam zelo lahek sistem, da se lahko vsaka tekom tečaja priuči izdelati obleko po vsakem modelu. Udeleženci imajo priliko vaditi se šivanja garderobe v lastnem salonu, da so po zaključku tečaja samostojni. Vsak učenec ima pravico vsako leto ponavljati tečaj 14 dni brezplačno o spremembi mode. Učencem se preskrbi službe. Prva velika jesenska večerina in dneva tečaja se prične 19. oktobra.

Stanovanja

Stanovanje

treh sob z balkonom in vsemi pritliklinami, solnčna lega ob cestni železnici se odda s 1. novembrom t. l. Več se izve v svečarni »Pax«, Celovška cesta 14.

Sostanovalec

se sprejme na Medvedovi cesti 22/I, Sp. Šiška.

Lepo stanovanje

solnčno, treh parket. sob, kuhinje, kopalnice in poselske sobe, se odda s 1. novembrom v novi vili Podrožnikom. — Pismene ponudbe na oglasni oddenek »Slovenca« pod »Solnčno stanovanje« št. 11.856.

Soba in kuhinja

se odda v sredini mesta mirni stranki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.859.

Stanovanje

večje ali dvoje manjših, se odda eventuelno tudi meblovane sobe s hrano ali brez iste, v prilazni solnčni legi blizu postaje Dev. Marija v Polju. Naslov se izve pri oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 11.882.

Mesečno sobo

oddam mirnemu gospodu v sredini mesta. Naslov se poišče v upravi »Slovenca« pod št. 11.860.

Vnajem

Poslovni lokali

na Dunajski cesti št. 29/I se takoj oddajo. Poišče se s točkam

Valjni mlin

z žažo venecijanko, na vodni pogon, vzamem v najem. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu pod značko: »Valjni mlin«.

Posredstva

Načrte za stavbe

izvršujem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Inženjer« na upravo »Slovenca« št. 11.713.

Hiša

nova, enodružinska, z velikim vrtom, poceni naprodaj. Maribor, Pobrežje, Gubčeva ulica 5.

Lepe stavbne parcele

pod Rožnikom po ugodni ceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.790.

Vila

tristanovanska, z lepim vrtom, v Ljubljani, ugodno naprodaj. Cena 365.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.858.

Kupimo

Krompir

kupujem na vagonu. Ponudbe prosim pod šifro »Krompir« št. 11.628 na upravo »Slovenca«, Ljubljana.

Drva

za kurjavo in ogelje kupujem na vagonu. Ponudbe prosim pod šifro »Gorivo« št. 11.623 na upravo »Slovenca«, Ljubljana.

Srečke, delnice,

obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Vsakovrstno

Zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, ljubljana

Wollova ulica št. 3

Prodajmo

Pisalni stroj naprodaj

Tehna Ljubljana, Mestni trg 25/I.

Portugizec

pozno bran, 4 hl, naprodaj po 7. Raketelj, polkovnik v p., Brežice.

Damsko in moško kolo

za nizko ceno prodaja Tušek, Ljubljana, Gradaška ulica št. 8. Ogledati med 12. in 15. uro.

Stoje

popolnoma uporabne ter brezhibne, radi preureditve obrata prodam po najnižji ceni, in sicer: 8/40 po 650 Din, 8/50 po 1300 Din, 8/60 po 1500 Din. Izvolite si osebno ogledati, gotovo boste našli stroj, ki bo za Vašo uporabo, tako za izdelovanje nogavic, kakor vseh drugih pletenih predmetov. — Pišite na naslov: Kati Vajt, Celje.

Prima grozdje

Din 3.75, prima zlahtna jabolka Din 2.75 franko vsaka postaja Slovenije, razpošila že od 15 kg dalje po povzetju. Prečna jabolka naiceneje. — Posttržin. Krško.

Sode

za namakanje sadja, za mošt in vino, kisel zelje in repo, kakor druge izdelke, iz trdega lesa, ca. 200 l vsebine, kupite v vsaki množini in najugodnejše pri trdnici Juliji Zupan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35.

Inventurna prodaja

Večje število dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev in motorjev, se poceni prodaja pri »Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Pršute

(prekajane surove šunke) pravi domači dalmatinski proizvod odlične kakovosti — razpošiljamo po 40 Din za kilogram franko-franko. A. Mitrović i sinovi, Split.

Šest štedilnikov

vzidanih, srednje velikih, zelo dobro ohranjenih — takoj prodaja Uprava Oraznoveča dijaškega doma v Ljubljani. Poišče se pri hišniku v Wolfovi ulici št. 12.

Vsled selitve

naprodaj: dve krásni pokrajinski sliki (barvasta reprodukcija) v okvirjih, 112 x 83 cm; oljnata slika Simon Gregorčiča v okvirju — 100 x 80 cm; otroški voziček na peresih, prav dobro ohranjen; otroška pisalna miza, rabljena in belo pleskana; dva nova usnjata potovalna kovčka, 50 in 60 cm dolga; 3 stropne električne svetilke. Ljubljana, Grablovičeva ulica 22/I (v bližini Šmartinske ceste ob dolenski progi).

Obrt

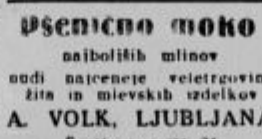
»Javor«

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani v novi palači Vzajemne zavarovalnice.

Ure-budilke

najboljše in najceneje samo pri L. VILHAR Ljubljana, Sv. Petra c. 36.

Pšenično moko

najboljše mlinov sodi najceneje veletrgovina zita in mlevskih izdelkov A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Brzo slika

za potne liste, lepo, takoj in ceno le Fotomeyer, Maribor, Gosposka 39.

Odjemalcem izven Zagreba

Največja trgovska in odprema trrdka:

Kastner & Ohler
Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

Pokrivala za konje

in vozove izdeluje največje in iz najboljšega blaga Alojz Grile, izdelovanje nepremočljivih pokrival za vozove in konje, Novo mesto.

la koruzno moko

za žgance, vedno svežo, dobite pri trdnici

A. M. Zorman
Ljubljana, Stari trg 32

Mreže za postelje

izdeluje največje in najboljše samo trdnica Šimen Sablatnik, Jesenice-Fužine. Sprejema tudi popravila.

Notar dr. Stojan Ivan

je nastopil notarsko mesto po umrlem notarju g. Drukar Avgustu (preje g. Baš)

v Celju

Dobrodoča trgovina

z galanterijo, drobnino in modo, na najbolj prometni cesti v Mariboru, ugodno naprodaj. Dopise pod »Sigurna eksistenca« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

PUH - PERJE R MIKLAUC LJUBLJANA

PŠENICO

domačo, samo od producentov kupuje in minom prodaja za račun »Prizada«

GOSPODARSKA ZVEZA, Ljubljana

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Konjar je!« je spoznal Oso jezdeca.

»Konjar?« se je začudil oče.

»Konjar, poznam ga in dobro ga razločim! Kam se mu le tako mudi?« je bil sin gotov, da je dobro videl in se ni motil ter še vprašal in čakajoče gledal očeta, kaj mu odgovori.

»Potrpi, kmalu bova vedela, saj bo zdaj zdaj tu, ko tako neznansko podi konja!« je dejal oče.

»Takega jezdeca, ki bi konjarja prekosil, ni med pastirji,« je menil Oso, gledal proti jugu in žal mu je bilo, da ni konjski pastir in bi mogel dan za dnevom preizkušati iskrost konj preko širne ravni, kar bi bilo lepše in prijetnejše, nego zavračati govedo in drobnico in biti kakor priklenjen po cele dneve na isti prostor in se dolgočasiti.

Oče se je bil zamislil in obraz se mu je zresnil, kakor bi ga kaj močno zaskrbelo.

Oso, ki se mu je zdelo čudno, da oče na njegovo besedo ni ne črnil, se je ozrl.

»Kaj si se tako zamislil, oče?« je vprašal in pozabil na svoje želje.

»Kaj sem se zamislil? Na konjarja mislim. Da bi mu le Rimljani, ki so že naši sosedje, ne bili odvedli konj! Vse je mogoče. Tako so začeli pred leti pri naših Venetih: najprej so vpadali v njihovo lepo ozemlje in plenili črede in kar jim je prišlo živega na pašnikih pod roko, potem so se pa polakomili plodne zemlje, udarili so vanjo, kakor bi imeli svoje

premalo, in se je polastili in zaslužili vse! Grabežljivi so Rimljani ko voleje in ko voleje nikdar siti. O, dosti sem že slišal o njih!«

»Mi pa bi se jim ne podali tako hitro kakor Veneti, kaj, oče?« je hotel sin vedeti in je zažugal s stisnjeno pestjo preko Natise.

»Ne bi se jim, sin. Ob Sonciju in Karusadiju smo trdi in trdni kakor dren in hrast in nagnoj, Veneti pa so se v svoji plodni zemlji sprevrgli in so mehki, kakor bi ne bili naše krvi!«

Delj nista utegnili govoriti, zakaj konjar je drevel že proti vrbi in je s krepko roko zadržal tik pred njima svojega iskrega konja, ki so mu drgetale spenjene nozdrvi in je obstal z vzravnanim vratom in so mu jasno žarele velike oči, kot bi bil vesel lepega dne in bi rad nesel gospodarja naprej in naprej. Preden je utegnil ovčar povprašati, kaj novega prinaša, sta že s sinom poslušala:

»Prvi Belenov dan je danes. Ob Timavu ga bodo praznovali, pa ga bomo tudi mi, pastirji, ob Natisi, da nam bo bog dober! Pri onem starem, visokem topolu ob reki se zberemo in mu bomo žrtvovali. Vse je pripravljeno. Pridita tudi vidva!«

Tako je povedal konjar, pozdravil in pogladil rjavca, ki je izginil proti severu, ko da ga je odnesel veter. Dosti je bilo še pastirjev širom ravnine in vse je hotel obvestiti, da bi prišli in se ne zamerili Belenu, ki je dobrotan dal solncu novo moč in vzbudil po njem vse v novo življenje.

»Pojdeva!« je rekel oče, sin je pa zavriskal, da je odmel čez ravan; potem je vzel piškal in piskal in piskal in bil vesel ko samo solnce, ki se je na vedrem nebu bližalo v poldan in je bilo, ko da gleda sam Belen na vzbujeno, pomlajajočo se zemljo.

Polne in žive in glasne so bile ta čas vse poti, ki so vodile k Timavu od večernih vetrov, hitele k njemu od severnih sap in prihajale od jutranjega hladu. Veneti izza Natise so jih napolnili, po njih so se zgrinjali Karni, ki so gospodovali goram in dolinam od triglavega Tula, plešastega Kanina in njegovega sosedu Rombona, od ostrozobega Krna in pašnega Matajura preko škrbe Korade, raztegnjene Okre in temnega Karusadija do Timava in morja. Iz Tergesta in Pikventa, iz Flanone in Alvone, iz Mutile in Faverije in Nesakcija so hiteli Istri in med nje so se spotoma pomešali Japidi izpod belega Alba in iz mest Metula, Terpe in Arupija; Letovici so prišli za njimi od Emone in z njimi so dohajali Panonci. Vsi so se sešli ob Timavu, kamor so bili že priveslali v svojih brzih lembih Liburni z južne in jutranje istrske obale.

Pomladni god boga Belena je spravil sosedna plemena Ilirov ko sleherni leto na pot. Dvignili so se in zbrali in noč in dan so šli in prispeli k morju, da bi praznovali in trgovali ob Timavu, ki pribobni iz deveterih vrel v jezero, se v njem umiri in šele potem izlije v morje. Iz rodu v rod gre beseda o tej skrivnostni reki in z njo živi vera, da bo Belen Ilrom dober, dokler se ga bodo spominjali ob njej in ga klicali in se mu priporočali. Iz rodu v rod je bila sveta ta beseda in je sveta ostala in so se ravvali po njej in se še ravnajo, ko vse brsti in poganja in oznanja Belenovo blagodat, in jim je dobro. Od leta do leta jih prihaja več in ko se vidijo, se čudijo, kako raste njihovo število in njihova moč pri vseh rodovih, in so veseli in se bratijo in si obljubljajo, da se drugič osorej, ako Belen da, vnovič snidejo.

Belen je dal in tisoči so ob Timavu.